

VIENAS KALĖDAS PRISIMINUS

Rašo F. BULAW

Jau trisdešimt penkerios Kalėdos praėjo nuo to laiko, kai vokiečių kaizerio armijos sumušė rusus ir okupavo Lietuvą. Tai buvo Kalėdos pirmojo pasaulinio karo metais. Mes ir tada jų laukėme ir, esu tikras, kad tų Kalėdų niekuomet neužmiršiu. Atsimenu lyg tai būtų įvykę šiandien, kaip mūsų tėvas (motina jau buvo mirusi) rūpestingai rengėsi, kad mes, vaikai, Kalėdas linksmai praleistume.

Kasmet Kūčioms ir Kalėdoms turėdavome puošnų stalą ir pakankamai visokių maisto bei skanėstų. Be to, iš Amerikos ir Kalėdų diedukas atvažiuodavo į Lietuvą ir atveždavo drabužių, avalynės ir net pinigų. Aišku, diedukui "adresą" suteikdavo Jonas Bulavas. Tų Kalėdų belaukiant iš Amerikos diedukas pas mus neatvažiuojo. Karui besitęsiant ir maisto trūkumas vis darėsi didesnis. Rusų kareiviai vištas ir kitus naminius paukščius išgaudė, — mes besuospėjome tik vieną kiaulę (bekoną) miške paslėpti. Tą slapuką norėjome suėdėti ir, taip sakant, vistik turėti karališkų pietų per Kalėdas.

Pradėjo eiti gandai, kad rusai pasitrauks ir įsitvirtins apkasuose, kurie eis pro Juodupę, Aknistą iki Dvinsko. Po kiek laiko tie gandai pasitvirtino. Vieną gražią dieną rusų kazokai suėjo į Remeikių kaimą. Keli atėjo į mūsų kiemą ir sustojo prie namų. Mes sušokome prie langų žiūrėti. Kazokų arklių stipulio kieme. Tėvas išėjo jų pasitikti. Vienas kazokų kėlė tai tėvui sakė ir ranka mojavė, o jis kepurę rankoj laikydamas galva linkavo, lyg pilnai pritardamas kazoko kalbai. Kalba tarp jų tęsėsi gal minutę laiko ir ka-

zokai vėl pasileido žaibo greitumu ne siauru keliu, kuriuo atėjo, bet tiesiai per laukus. Tėvas nespėjo į butą įeiti, kai mes sušokome į kiemą klausyti, ko kazokai nori. Jis lyg išsigandęs pratarė, kad broliui ir man įsakė rytoj rytą būti prie apkasų darbo, o jis galys pasilikti namie bei prižiūrėti gyvulius ir ūkį.

Apkasai buvo vedami tik pusė kilometro už mūsų namų. Buvo aišku, kad rusai pasitrauks iki Latvijos sienos, įsitvirtins ir karas su vokiečiais tęsis mūsų sodybose. Pradžioje mes norėjome perkalbėti tėvą, kad susikrautų ką galėdamos į vežimą ir bėgtų į Rusiją. Jis nenorėjo Lietuvos apleisti, nenorėjo palikti savo namų. Jis nesidavė perkalbamas. Turėjo tokį įsitikinimą, kad bėgdamos nuo vilko, gali ant meškos užbėgti. O prie blogiausių aplinkybių, jis aiškino mums, Lietuvoje vis bus ramiau mirti, negu kur Rusijos gilumoje badu pastiepti. Tarp vaikų ir tėvo ejo ginčas — pasilikti ar bėgti iš Lietuvos. Pagaliau buvo nutarta — ir visi sutikome — pasilikti.

Kasdien armotų gaudimas vis darėsi didesnis. Dienomis ejo rusams apkasų kasti, o naktimis kasėmės po žeme sau urvą, kad galėtume apsigyventi, kai granatos pradės kristi. Reikės ir maisto pasislėpti, gal viską išdegins išdaugys. Iškasėme gilią ir plačią duobę. Sudėjome storų medžių baltius ir stogą supylėm kokį šešių pėdų storio. Įėjimą padarėme vingiuotą tuo sumetim, kad granata negalėtų stačiai į mūsų slėptuvę įkristi.

Praėjo kiek laiko (apkasų darbas, rodosi, nebuvo dar nė baigtas) ir rusų armija pradė-

jo žygiuoti. Procesija raitelių, pėstininkų ir vežimų slinko Juodupės vieškelio ir kitais siauresniais keliais. Po trijų dienų tas ratų klegės apriomo. Vadinasi, rusai užėmė naujas pozicijas. Dabar iš kitos pusės laukėme vokiečių armijos, o patys taip jautėmės kaip patekusi į spąstus žiurkė.

Visoj apylinkėj veispatavo mirtina tyla, tik girdėtis buvo tų nenuoramų paukščių čiulbėjimas ir varlių kurkimas pabaliuose. Kad galėtume apsaugoti nuo sunaikinimo arklių ir karvę, tai juos išvedėm į mišką pas tą kiaulę, kurią tėvas žadėjo paaukoti Kalėdų pietums, ir prižiūrėme prie medžių. O patys neatsitraukėme toli nuo slėptuvės: mat, nežinau, kada pasipils kulų lietus. Tėvas mažai dėmesio kreipė į pavojų. Jis vaikščiojo apie namus, kurie buvo tik du šimtai pėdų atstumoje. Kai jis grįžo, tai drebančių balsu pratarė: "Tie namai taip gražūs, taip malonūs. Jie mano rankomis padaryti. Visi kalbėjau, kad Dievas juos apsaugotų ir nepaverstų pelenų krūva."

Artinasi vakaras. Saulutė leidžiasi toli už miško. Paskui ją seka raudoni lyg kraujo debesėliai. Oras tykus, — nė mažiausio vėjelio. Lyg ir medžiai nujaučia besitartinantį pavojų, — nė mažiausio lapų šlamėjimo. Kaip sakoma, tyla prieš audrą. Taip ir dabar. Nakties metu būrelis rusų kareivių atėjo į mūsų kaimą ir pradėjo padegti kiekvieną namą iš eilės. Degančių šiaudinių stogų liepsnos kibirkštims stačiai nērėsi į padanges, ir tos samanosot bakūžės lyg sapne dingo iš mūsų akių, palikdamos tik atminimui pelenų krūvas. Atėina ir mūsų eilė. Mes ką tik pasigriebė iš namų nešėm ir metėm į daržą, kad nesudegtų. Tuo tarpu dvylika rusų kareivių imaršavo į mūsų kiemą ir pamatę išbalusį ir drebančią žmogų, stovintį tarpduryje, rusiškai sušuko: "uždek! Tėvas, užuot pildėsi įsakymą, išsitraukė iš kišenės penkisdešimt rublių ir pakiojo kareiviniui. "Ačiū žmogau..." pastarasis atsakė ir, įsidėjęs pinigus į kišenę, nuėjo sau. Mūsų namai liko nesudeginti. Rusai dar nebuvo iš degančio kaimo išėję, kaip prasidėjo šaudymas. Kanuolių gaudimas, šautuvų ir kulksvaidžių tarškėjimas sudarė tokį klaukų ritmą, kurio atgarsiai bėgo šaltais šurpuliais per mūsų kūną. Šaudymas ejo tik iš rusų pusės. Vokiečiai tylė, gal nenori išduoti savo pozicijų. Mes sulindom ir užsidarėm urve. Tą pat padarė ir mūsų kaimynai. Šaudymas tęsėsi per visą naktį. Kanuolių šovinių sprogimai judino žemę ir smiltys, lyg per rėtį sijojant, krūto ant mūsų galvų. Po taip ilgos ir tamsios nakties pradėjo švisti. Maži šviesos spindulėliai veržėsi į mūsų urvą. Mes jau galėjome vienas kitą matyti, bet pažinti negalėjome: mūsų praktuoti veidai buvo smilčių apnešti ir virtė nešvarių purvų. Dienai aštant šaudymas sustojo. Po kiek laiko pasigirdo balsas prie mūsų urvo: — "Jurgi, lįsk iš duobės, vokiečiai jau susigrūdė į kaimą". Tai buvo kaimyno Adomo Taliaus balsas. Mes vienas po kito, kaip kurmiai, rapojome į žemės paviršių. Adomas prie urvo stovėjo ir laikė cigarečių pakuoką rankoje.

— Ve, Jurgi, — iš džiaugsmo jis sušuko, rodydamas cigarečių pakuoką. — Rusai sakė, kad atėję vokiečiai mus užmuš, sudegins arba gyviems skūras nulups. O tu matai, ve,

vokiečiai man jau ir cigarečių pakuoką davė.

— Davė, — tėvas lyg nepatenkintas dovana atsakė. — Adomai, nesidžiaug, tu už tas cigaretes šimteriopai užmokėsi.

— Nesirūpink, — Adomas ramino. — Še, užsirūkyk, patrauk gero tabako dūmą, jau seniai kaip samanas rūkai.

Tėvas prasikrapštė akis, nusibraukė purvą nuo lūpų, užsidegė cigaretę.

— Gal rusai dar apkasuose tebėra, — tėvas kalbėjo, — o tu, Adomai, taip drąsiai vaikštinėjai, tave gali kaip žuikį nudėti.

— Nebėra, nė vieno jų čia neliko, — Adomas tvirtino, Vokiečiai man rodė, kad visi rusiai išbėgo. Ve, matai, — Adomas ranką ištiesė rodo, — tai vokiečių vežimai važiuoja pro sudegusį kaimą.

Bežiūrėdami į pravažiuojančius vežimus, pastebėjome iš kitos pusės einančius tris vokiečių kareivius. Mes jau vėl buvome pasileidę įst į urvą. Staiga kareiviai sušuko ir davė ženklą, kad vietoj stovėtume. Kai jie priejo prie mūsų, tai vienas jų ką tai vokiečiai burbtelėjo, o mes galvas kratėme, kad jų kalbos nesuprantame. Adomui ir tėvui kareiviai davė ženklą eiti į mūsų namą. Visi einam. Kareiviai paskui seka. Įėję į namą, du kareiviai pasiliko prie durų su šautuvais, ant kurių buvo užsmeigti durtuvai. Trečias kareivis visus kambarius ir visus užkampius apžiūrėjo. Kai inspekcija buvo atlikta, kareiviai šautuvus pasidėjo ir susėdo prie stalo. Rodo, kad nori valgyti. Jie į mus žiūrėjo (vienas stačiai pirštu rodė) ir ką tai tarp savęs kalbėjosi. Mes stovėjome kaip baidyklės, — purvini, apskurusiais drabužiais. Vokiečiai, matyt, nusitarė nepriimti mūsų patarnavimo ir patys pradėjo šeiminkauti. Mums gi parodė, kad galime eiti ir apsiprausti. Kai mes sugrįžom, jie jau buvo sočiai pasivalgę ir visai, matyt, nepaisė ar mums kas liko ar ne. Kai jie išėjo, kiti atėjo ir tiems vizitams, rodėsi, niekuomet nebus galo. Maisto likučius pradėjome slėpti, — juk ir patys negalėsime tyru oru gyventi.

Atėjo žiema. Artinosi Kalėdos. Mes džiaugėmės, kad Kalėdų pietus miške auga vis didesni. Jau laikas jie parsivežti namo. Anksti rytą, kai saulutė tekėjo (kad nesimatytyt ugnies ir neišduotų vietos vokiečiams) nuvažiavė į mišką pradėjome daryti operaciją. Kiaulę sudorojome, nusvilinom, lašinius išvenzijome ir parsivežėme namo. Lašinius sukabinome klėty ant užly, užstatėm lentomis, apmetėm skarmalais, — na, dabar ir juokaujame, kad ir pats kaizeris jų nesuras.

Tačiau, mums neteko ilgai juokauti. Pasirodo, kad mūsų strategija buvo labai prasta. Vadinasi, neturėjome galvoje, kad lašiniai kvepia, o vokiečiai turi geras uosles. Vieną dieną, kai upeliai buvo užšalę ir laukai sniego padengti, atvažiavo pas mus "Vokiečių Kalėdų Diedukas". Prie rogų buvo įkinkyti ne briedžiai, bet šeši arkliai. Be jokių ceremonijų,

privažiavę prie daržinės, pradėjo krautis sau į vežimą šieną ir šiaudus. Kiti nešė grūdus iš klėties. Štai ir tie Kalėdų pietų jau į vežimą eina. Išsivedė arklių ir karvę — ir nuvažiavo sau.

Mus paliko bestovinius ir pritrenktus. Mes ilgai vietoje stovėjome ir žirgėme į tuščių namų sienas. Aplinkui mus skraidė ir sukeliojosi būreliai žvirblių, linksmai čirskėdami bei ieškodami likusių grūdų sniege. Negi kitaip ir mums teks gyventi kaip tiems žvirbliams. Kūčių vakarą mes vaikų nuėjome ir slankiojome prie kareivinių. Kareiviai, pastebėję išalkusius vaikus, atnešė mums bulvių, cibulių ir cukraus, sumaišyto su šiaudais (tokiu cukru vokiečiai arkliai šėrė). Mes linksmai, kaip tie žvirbliai, bėgome namo, džiaugiamės ir laukiam linksmy Kalėdų.

Iš tiesų, net trejas panašias Kalėdas mes ir visi kiti lietuviai praleidome Lietuvoje vokiečių okupacijos laikais. Kada lietuvius vėl galės pasakyti apie praleistas Kalėdas komunistų okupacijos laikais? Kai tas laikas ateis, gal tada tas lietuvius partizanas, kuris šiandien su ginklu rankose kovoja prieš sadingintų komunistų terorą, negalės žodžiais išreikšti to žiaurumo, kokį jie pergyvena šių Kalėdų metu.

Laisvės Lietuvai ir linksmy Kalėdų linkiu visiems.

Atsimenu aš Kalėdas

Atsimenu aš vienas Kalėdas, kai buvau kokių penkerių ar šešerių metų. Mūsų eglutė su savo žibancija viršūne lubas kuteno, o mano trumpos kojytės šokte šokinėjo apie nuo žibūčių svorio palinkusias eglutės šakas. Kadangi visą savaitę buvau labai gera, tai mamytė ir tėvelis leido man žvakutes uždegti.

Dėvėjau puikią aksomo suknelę su liemenuku. Rankovės vos pridengė alkūnes. Rankovės buvo pagražintos ilgais šilkinių "kutosais". Degiau žvakes su atsidejimu: rimtai ir atsargiai, kaip tai gali daryti šešių metų amžiaus vaikučiai. Kai viena eglutės žvakutė mano dešiniąjį kutosą uždegė, tai aš labai išsigandau. Bet tai tęsėsi neilgai: mamytė (ar tėvelis) liepsną greit užgesino ir tuo būdu išsaugojo mano puikią suknelę. Kaip bemačiant apie ugnį užmiršau. O užmiršti tą nelemtą įvykį padėjo graži lėlė, kuri man buvo įteikta. Nors tėveliai ir sakydavo, kad lėlės man nebetinka, nes aš jau didelis, bet vis dėlto jie suprato, jog mažai mergytei tas žaislas suteikia daug džiaugsmo.

Atsimenu kitas Kalėdas. Eglutė jau nebe žvakutėmis buvo papuošta, bet elektros lemputėmis nusagastyta. Tačiau kojos buvo sunkios, lyg švino pripildytos.

Tai buvo pirmos Kalėdos be tėvelio. Liūdnas ir skaudžias valandas tekė pergyventi. Eglutė per ašaras mirgėjo. Kalėdinės dainelės gerklėje užkimo. Rankose vėl laikiau lėlę. Bet tai buvo gyva lėlė: Jonelis Juozas jau buvo trijų mėnesių. Kartkartėmis rankutėmis jis bandė pasiekti eglutės žibancijas šviesas ar kitus papuošalus.

Buvo liūdna ir gaila praityje praleistų linksmesnių Kalėdų...

Ir vėl artinasi Kalėdos. Šmet rankose vėl laikysiu gyvą lėlę: Jonelio broliukas Kristopher jau pradeda vienas pastovėti. Vėl bus malonios Kalėdos, nes šokinės linksmos kojytės apie eglaitę. Kad tik galėčiau savo vaikučius palinksminti ir suteikti jiems tiek džiaugsmo, kiek sugebėju mano tėveliai suteikti džiaugsmo ir malonumo

CHICAGOS MIESTAS PRIEŠ 37 METUS IR DABAR

1. Meškos ir vėžiai

Chicago vardas Lietuvoje buvo gerai žinomas dar prieš 60 metų ne tik miestuose, bet ir kaimuose. Kada kalbėtasi apie Ameriką, tai buvo girdima daugiausia linksniuojant Chicago. Mažas dar būdamas girdėjau tėvą, skaitantį gautą iš Chicago laišką, kuriame siuntėjas aprašinėjo savo iš to miesto įspūdžius ir, tarp kitko rašė, kad sakyta miestas esąs prieš didžiulio ežero baloje ir kad, išvykus į užmiestį, užtenka šalikelyje įsimeigti į žemę lazda, tai ją ištraukus su vandens burbulu išlenda ir vėžys. Gi toliau paėjęs, susitiksi su meškomis.

Kai pirmą kartą būdamas čia prieš I-jį pasaulinį karą, seniems imigrantams juokais sakydavau, kad užmiestyje čia vėžiai patys iš žemės lenda, tai jie net ir nereaguodavo, tik sakydavo, kad išlenda čia iš žemės prie kelio vėžių jie nematė, bet balose ne tik matė, bet ir gaudė, nes jų ten knibždėdavo.

Anais laikais ir Lietuvoje buvo upeliuose ir ežeruose daug vėžių, tai laiško rašėjas, matyti, norėjo mano tėvą tik paintriguoti, besigirdamas, kad ot Amerikoje visgi prašmatniau, — tenai vėžių ir gaudyti

man. Mamytė vėl daro šiaudinį eg-lutei žibučių. Jonelis daro įvairius papuošius. Kaip atrodo, Kalėdos bus linksmos ir malonios, — tokios Kalėdos, kurias bus smagu ir prisiminti.

Suzanna Viliūtė-Schweer

neriekia, o galima, išėjus su lazdele pasivaikščioti, jų pasirinkti. Bet meškų pasirodė čia dar tikrai būta ir prieš I-jį karą. Kad mane galėtų įtikinti, mano tarnybos kolega, vietos gyventojas p. L. man pasiūlė išvažiuoti užmiestį ir įsitikinti. Ir tikrai keliu kiek paėjęs pršakyje pamatėme dvi juodas meškas, kurios, mums atėjant, kopė į medžius. Bet nei baltų, nei vėžių prie asfaltinio kelio jau man matyti neteko. Tačiau visose tavernose vėžių ir krebų buvo pilna, gi dabar, po 37 metų, jau ir tavernose šių gyvių nematyti. Taip pat, tur būt, ir su meškomis jau nieks nesusitinka.

2. Pažanga

Nors Chicago nėra nei sostinė, nei reprezentacinis miestas, bet aš įsivaizdavau, kad po tiek daug metų gal visai jo nebepažinsiu. Vienok pasirodo, kad net ir keli desėtkai metų jo būdingos išvaizdos nepakeitė. Centre, žinoma, išaugo daug didelių ir net du kartus aukštesnių dangoraižių, įsikūrė daug naujų universalių krautuvų, o priemiesčiuose taipogi padidėjo jų senie centrai-centrukai ir išaugo nauji, o tušti tarp priemiesčių tarpai vienur sumažėjo, kitur pranyko. Išėjus ežerą į visas kitas puses priemiesčiai vis dar plečiasi tolyn. Jei palyginti su Europos didmiesčiais, tai tuojau metasi į akis tas milžiniškas žemės kainos skirtumas. Ten didmiesčiuose seniai tuščių sklypų nėra, o jei kur koks ir

(Tęsinys 8-ame pusl.)

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
LINKI

PILSEN BREWING CO.

BREWERS & BOTTLERS
of
YUSAY PILSEN BEER

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

RUDY'S RESORT

Mr. and Mrs. A. RUDY-RUDINSKAS, sav.

ON BEAUTIFUL BIG ARBOR VITAE LAKE
On State Highway 70—1 mylia į rytus nuo U. S. 51
SVARI VIETA ATOSTOGOMS.

ARBOR VITAE
WISCONSIN

Telefonas:
MINOCQUA 35F11

MERRY CHRISTMAS
TO ALL OUR
FRIENDS

MAY THE NEW
YEAR BRING
YOU GOOD
HEALTH

BOWMAN DAIRY CO.

"The Young Men Store of Englewood"

Mūsų geriausi
linkėjimai

LINKSMŲ KALĖDŲ
IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
visiems lietuviams

Van Zant & Willman
"Nationally Known Mens Wear"
6222, SO. HALSTED STREET

Duokite sau tikrą dovaną—atitinkamą čekį ateinančiais metais

JOIN our Christmas CLUB NOW

Savaitinė "serija", kuri laimingai baigiasi jums. Mūsų Kalėdinio Taupymo Klubas dabar formuojamas. Pasidėkite keletą centų kas savaitę (daugiau, jeigu norite) ir jūs turėsite DAUGIAU pinigų pirkiniams kitoms Kalėdoms. Jūs išmoksite taupyti sistemingai.

Banko Valandos: **NATIONAL SECURITY BANK** Safe Deposit Vaults
pirm., antr., ketv. pirm., antr., ketv.
ir penk. 9 iki 2 p.p. ir penk. 9 iki 3.
Trec. ir šest. 9-12:30 trec. ir šest. 9-2 p.p.
NARYS F. D. I. C. — Jūsų Sutaupos Apraustos iki \$10,000.00

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

MIKSIS HARDWARE

Paints, Glass, Plumbing Supplies and
Housing Goods—Floor Sanders Rented
3990 Archer Ave. Tel. Lafayette 3-4756

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
linkime kostumeriams ir draugams

JOSEPH VILIMAS & CO.

General Building Contractors
REAL ESTATE, LOANS, INSURANCE

6753 So. Rockwell St. Ph. Hemlock 4-2323

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems lietuviams

BRUNO SHUKIS

General Contractors

7123 So. Maplewood Ave. REpublic 7-8283

LINKIME VISIEMS JUMS
LINKSMŲ KALĖDŲ
IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

MORRIS B. SACHS, Inc.

6638 So. Halsted St. 3400 Diversey

To our old friends
we send our good wishes and the
pledge of continued, faithful service.

PARKVIEW WET WASH LAUNDRY

1727-37 WEST 21st STREET
Telephone CAnal 6-7172-73

Linksmų Kalėdų
Visiems mūsų draugams ir
rėmėjams lietuviams

Tegul daug gerų dalykų ateis
į jūsų namus per šias
šventes.

UNITED BUTCHERS
PACKING CO.

1152 FULTON STREET
Phone MOnroe 6-7330

REIKIA LABAI NORĖTI

O, o Keistas jau didelis vy-
ras. Jis šiais metais pradėjo
mokyklą lankyti. Žvalus apsu-
krus ir nepalenkiamas. Bet
štai su savo mamytė jis turi
kitas nebaigiamas sąskaitas. Ir
čia jas jis išlygintų, bet kupi-
nas abejonių.

Kai ateina žiema, kai dienos
eina trumpyn, mamytė kiek-
vieną progą Keistui primena
Kalėdinį senelį, kurį paskuti-
niais metais kažkodėl Lietuvos
Senelių pradėjo vadinti. Iš čia
ir prasideda Keisto abejonės.
Jis toks vyras, kad jau Kalė-
dinio Senelio buvimą netiki.
Bet toji mamytė... Ai, jau to-
ji mamytė... Ji taip įtikinan-
čiai kalba apie Lietuvos Sene-
lio buvimą ir gamtą jo čia
atsilankymą, kad kartais Keis-
tas ima ir suabejoja.

— O gal tas Lietuvos Senelis
tikrai čia gali atsilankyti, —
abejoja Keistas.

— Tik reikia norėti, reikia
labai norėti ir Lietuvos Sene-
lis tikrai ateis švenčių metu
pas tave į svečius, — lyg at-
spėdama mamytė Keisto abe-
jones taip įtikinančiai sako.

— Mamytė, bet Lietuva taip
toli nuo čia. Kaip jis per van-
denyną pereis. Kaip jis Lietu-
vą aplėis, jei dabar ten net lai-
škų tu nerašai?

— Ir vėl abejoja Keistas.

— Jei tik Lietuvos Senelis
tave norės atlinkyti, jis būti-
nai čia bus. Ir vėl motina įti-
kinėja sūnų.

Žiemos šventėms artėjant,
Keistas neramus. Jis galvoja
apie tą Lietuvos Senelį, apie
kurį jo mamytė tiek pripasa-
kojo.

— Lietuvos Senelis ne toks,
kokį tu čia paveiksluose matai,
— pasakoja jam motina. — Jis
baltas baltutėlis, kaip jo ilga
žila barzda. Vasaroja jis Lie-
tuvos tankiuose miškuose vo-
veraitę, kiškių ir kitų žvėriu-
kų maitinamas. Net vilkas ir
tas nėra jam priešas. O kai
žiema artėja, visi miškų ir at-
virų laukų žvėreliai ir paukš-
čiai jam tartininkauja, vai-
kams dovanėles darydami. Kai
aš maža buvau, tai tą Senelį
savo akimis mačiau, nes maty-
ti jį labai norėjau.

— Vargu, vargu mamytė no-
rėjo matyti tą Senelį taip, kaip
aš dabar noriu, — vienas sau
abejoja Keistas ir jau veikia ne-
girdi, ką toliau mamytė šne-
ka. Ne tik mamytė, bet visi,
kas į svečius ateina, vien tik
apie Lietuvą kalba. Jei jau ne
visą Lietuvą, tai bent tą jos
Senelį Keistas norėtų pamaty-
ti.

Keistas Lietuvos neprisime-
na. Kur jam prisiminti. Kai
mamytė su tėveliu bėgo iš Lie-
tuvos, tai jį ant rankų išsinešė.
Taip mamytė jam pasakoja.
Jis buvęs tik toks vyras, kuris
dar nevaikščiojo, nekalbėjo. O
štai dabar auga ir diena iš die-
nos jam visų kalbama apie
Lietuvą. Net kartą mokykloje,
kurioje nėra nė vieno lietuvio,
mokytojas visiem mokiniams
pasakė, kad mūsų tarpe yra iš
Lietuvos kilęs mokinytis, — iš
tos Lietuvos, kuri dabar taip
daug kenčia. Mokytojas prašė
jį atsisototi. Visi mokiniai su-
žiūro į jį. Paskui mokytojas
prašė mokinius aprašyti jų tė-
vų Kalėdų švenčių papročius.
O pirmokai galės po švenčių
atėję tuos papročius papasa-
koti.

O taip, Keistas turės ką apie
Lietuvos Senelį pasakyti. Sva-
joja Keistas, o jo mamytė vis
dar kalba.

— Rytoj Kūčių diena, į dar-
bą neinu. Norėk, Keistai, ir va-
karieniausim kartu su Lietu-
vos Seneliu.

— Na kam tu vargini Keistą
tuo savo Seneliu, tegu eina
gulti, jau vėlu, — girdi Keistas
jau snaudamas tėvo balsą.

Staiga atsiveria plačiai durys
durys, įeina didžiulis šal-

čio mangulys ir paskui — auk-
štutėlis baltutėlis, žilas ilga-
barzdis senelis, vienoj rankoj
kankles nešinas, o kitoj — il-
gesnė už jį patį lazda. Čia pat
pro atviras duris įbėgo auksinė
voveraitė, ilgakojis kiškėlis,
margasparnis genys, linksmu-
tis nykštukas-karaliukas ir dar
gal kai kas, bet Keistui nebuvo
kada juos stebėti, jis atsidėjęs
žiūrėjo į tą ūsuotą didelį mel-
svų akių senelį.

— Tai Lietuvos Senelis, —
dingtelėjo Keisto galvoj min-
tis, ir jau pašnabzdžomis pridė-
jo: — Visai toks, apie kurį ma-
mytė pasakojo.

— Aš žinau iš kur tu? Tu iš
Lietuvos, — išsidrąsęs pasa-
kė Keistas.

Lietuvos Senelis Keistui taip
maloniai nusišypsojo, kad Keis-
tas neprašomas priešo prie
Senelio ir pats nepasijuto kaip
atsidėd ant jo kelių ir prisi-
glaudė prie jo krūtinės:

— O, Lietuvos Seneli, aš la-
bai labai tavęs laukiau. Kaip
gerai, kad tu atėjai. Mamytė
man sakydavo, kad reikia tik
labai norėti. Aš labai labai no-
rėjau tave Senelį iš Lietuvos
pamatyti, Lietuvos aš neprisime-
nu. Seneli, papasakok ką
nors man apie Lietuvą, — pra-
šo Keistas ir dar labiau prisi-
glaudžia prie Senelio krūtinės
ir jaučia jo širdį.

Nutyla Keistas. Taip jam
smagu, šilta ir jauku, ir girdi
lyg iš tolimų, lyg pro medžių
ošimą, lyg iš vandenų tokį ma-
lonų balsą, kuris šnabzdžė
šnabzdžia Keistui pasakodamas.

— Mielas vaikeli, toli nuo
čia, kur liūliuoja jūrų marių
gintariniai vandens žemės
krantus skalaudami, kur žy-
dinčios lankos žaliuoja, ten to-
se lygumose tarp upių upelių,
tarp tyvuliuojančių ežerų yra
dainų, pasakų ir piliakalnių
kraštas Lietuva vadinamas.
Ten žmonės vargą vargelį
vargdami, ar sunkias kančias
kęsdami, ar džiaugsmo pagau-
ti dainų dainas dainuoja. Ten
visi: suaugę ar maži pasakas

myli. Ten paupiais ar lygiuose
laukuose, ar tankiuose miš-
kuose rasi piliakalnį, tą burtų
kalnelį, kuris praeities laikus
saugo. Ten žmonės yra daug
kentėję nuo savo piktų kaimy-
nų ir tie piliakalniai yra jų
kančių metais supilti. Jei jie
kalbėt mokėtų, jei jie prabilt
galėtų, daug daug nuostabių
dalykų papasakotų, kaip žmo-
nės savo laisvę gynę, dėl jos
mirti nesibijodami. Ir dabar į
tą kraštą įsibrovė svetimi atė-
ję iš rytų klaikių dykumų kla-
stingi ir pikti ginkluoti žmo-
nės. Jie naikina ir veža turtą,
kuris ten per ilgus metus bu-
vo sukrautas. Jie spaudžia ta-
vo gimines, juos vergais pas-
save išsiveža. Skaudžiai kenčia
dainų ir pasakų krašto žmo-
nės... Keistas veik kvėpuoti
nuostoją besiklausydamas nu-
siskundimo, kuris taip veikė
Keistą, kad jis nei nepasijuto
kaip per jo veidus riedėjo kar-
štos ašaros. O paskui jis su-
ginkauzė kumštį, šoko nuo Se-
nelio kelių ir sušuko:

— Palauk aš jiems parody-
siu...

Čia Keistas išgirdo balsą:
— Keistai, kas su tavim? ...
— ir pabudo. Tai buvo mamy-
tės balsas.

O pabudęs dar ašaras nenur-
sišuostęs, pasididžiudamas sa-
kė:

— Mamytė, pas mane buvo
Lietuvos Senelis ir pradėjo
dairytis po aslą ar nepamatys
užsilikusią ašarą su spindin-
čiomis akimis voveraitę, ar il-
gakojį kiškėlį, ar margasparnį
genį, ar nykštuką-karaliuką...
Deja, vieton jų asloj buvo ba-
tai, suspardytas, sviedinys ir
perplėštas popieros gabalas su
raudonai apsirėdžiusiu trum-
pabarzdžiu, žilu raumeniniu
seniu. Pro langą matėsi plika
mūro siena ir žemyn drimbą
dūmai. Tai buvo Kūčių rytas.
— Vis.

— Hoover sako, kad Korėjoj
Jungtinės Tautos pralaimėjo.
Kitos valstybės nenorėjo arba
negalėjo sustoti karo jėgų į Ko-
rėją. Jis pataria neįleisti ko-
munistų valdomos Kinijos į
Jungtines Tautas ir nutraukti
su ja prekybą.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

KL. NORKUS MEAT MARKET

Didelis pasirinkimas geros rūšies maisto
reikmenų mėsos ir groserio

2033 So. Halsted St. Tel. Canal 6-4621

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

GUST STAKAUSKAS TAVERN

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

4600 So. Marshfield Ave. Tel. Yards 7-0171

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems kostumeriams ir draugams linki

JOHN GRISKENAS

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

739 East 92nd Place Tel. Stewart 3-9213

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems mūsų draugams

RED'S PLACE

Walter and Elizabeth Misevich

2200 W. Cermak Road Virginia 7-8874

Linksmų Švenčių Kalėdų ir Naujų Metų

Didžiausia ir moderniausia hardware krautuvė
Melrose Park, Ill.

A. ANDREWS HARDWARE

135 Broadway, Melrose Park, Ill.

A. Andrews, Savininkas. Phone Melrose Park 745

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
linkiu draugams ir Radio klausytojams

SOPHIE BARCUS

RADIO PROGRAMŲ VEDĖJA

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Tegu jūsų visi rūpesčiai sutirpsta,
kaip sniego senis, kai šilta saulutė
pakaitina. Tegu jūsų džiaugsmai
būna taip gausūs, kaip sniegės.

★ ★ ★

HEMLOCK SAVINGS
& LOAN ASS'N.

5100 So. Ashland Ave. HEmlock 4-0600

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

JOHN ALBERT ŠESTOKAS

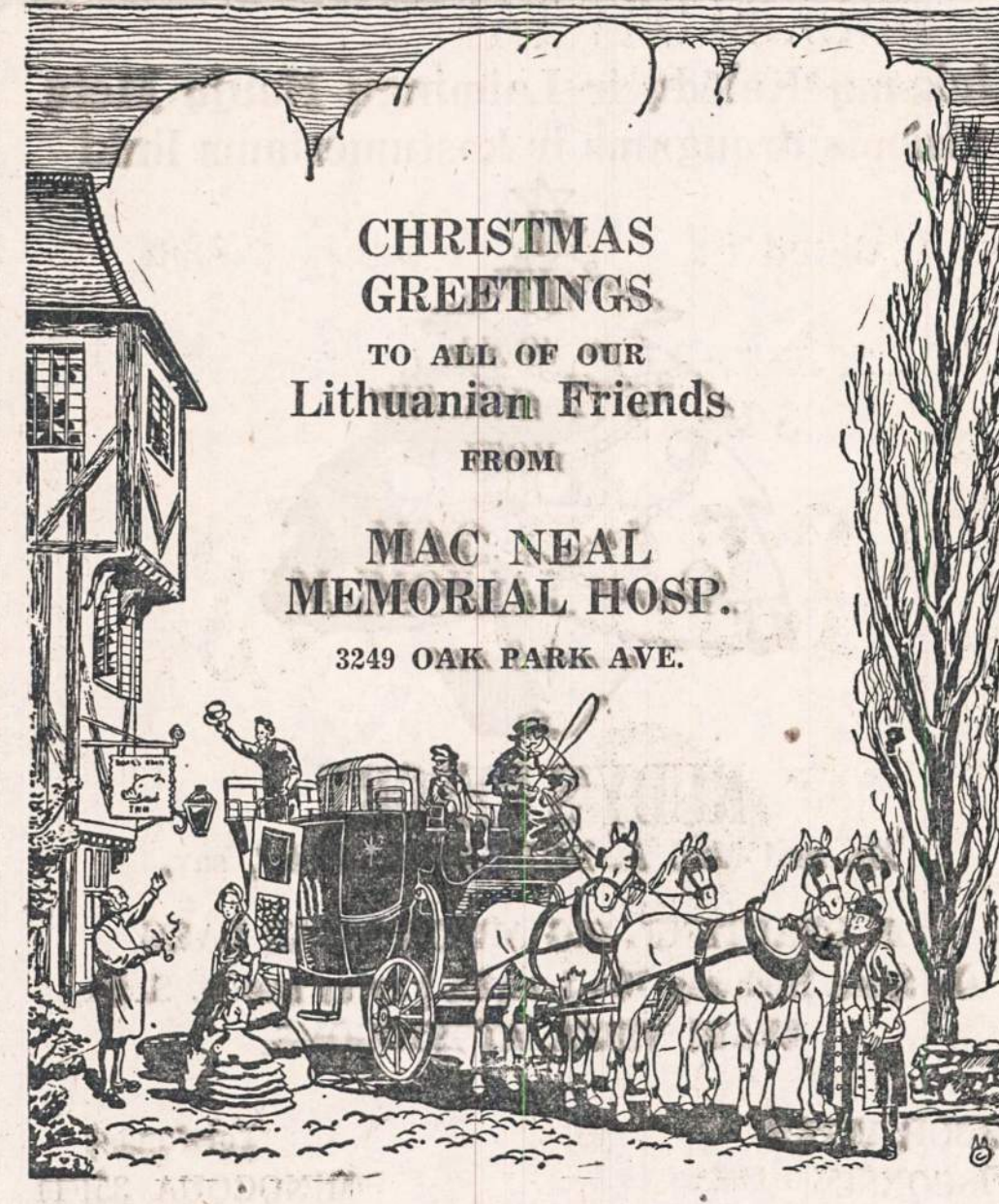
Schlitz alus, geriausias rūšies padarytas Milwaukee, Wis.
Wholesale dylerio degtinė, vynas, alus ir malonus
patarnavimas visiems.

5654 West 64th Place

Telefonas PORTsmouth 7-8112

CHRISTMAS GREETINGS
TO ALL OF OUR
Lithuanian Friends
FROM

MAC NEAL
MEMORIAL HOSP.
3249 OAK PARK AVE.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
Linkime Draugams ir Kostumeriams

Paul Atkočiūnas-Atkinson
LADIES CUSTOM TAILOR

5925 W. Division Street
Tel. Columbus 1-6990

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

43rd ST. DRUG STORE
K. S. JONAITIS, R. Ph.
Prescription Druggists

2735 West 43rd St. Chicago, Ill.
Telefonas Virginia 7-9695

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

A.M. TAVERN
ONA ir VICKI, savininkės

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

3415 So. Halsted St. Tel. Virginia 7-8420

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

MALELO ELECTRIC CO.
CAMERAS and APPLIANCES

3336 So. Halsted St. Tel. Yards 7-6067

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

TONY'S TAVERN

ANTANAS ir RŪTA VAIŠNORAI, sav.

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

3364 So. Halsted St. Tel. Virginia 7-8104

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

BRIDGEPORT TAVERN

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

3253 So. Halsted St. Tel. Victory 2-8684

SEASON'S

REETINGS

Kad viskas, kas gera,
būtų jūsų šių
švenčių proga

Kad sveikata ir
gerbūvis sektų
per ateinančius
Naujus Metus

HOTPOINT, Inc.

5600 WEST TAYLOR STREET

CHICAGO, ILL.

PER KALĖDAS VAŽIUOJAM Į YLAKIUS

Šių besibaigiančių metų "Naujienu" kalendoriaus gruodžio mėnesio lapas papuoštas nuotrauka pavadinta "Tipiški Lietuvos miestelio namai". Kai tik pažvelgiau į tą paveikslą, tuoj ir pažinau — juk tai žemaitijos miestelis Ylakiai, Mažeikių apskrityje. Neabejotina, kad tas paveikslas kairėje, dviauksis, tai vaistinės namas. Jį iš Berio šapros įpėdinių buvo nupirkusi grįžusi Amerikos lietuvė Baužienė. (Tad gal tuo būdu ir tas paveikslas Amerikon pateko?). Toliau už to namo matomas trobesys, tai lietuvių ekonominė tvirtovė — kooperatyvo prekybos įstaiga. Amerikietės Baužienės name atėję bolševikai tuoj ėmė šeiminkauti. Iš balkono kompartijos nariai kalbėjosi su Stalino konstitucijos "šviesa": į turgų suvažiuosiu, ūkininkams pranešdami, jog "tėvelis Stalinas juos išlaisvina iš bėdų ir lygybės vardan atima prakaitu aplaistytus ūkius.

Chicagoje pasitaikė sutikti daug amerikiečių lietuvių, kilusių iš Ylakių valsčiaus. Jų daugelis gerai įsikūrę. Dažnas pasididžiudamas taria, jog ir garsusis Bridgeporto prekybininkas J. Budrikas esąs ylakiškis, o 18-toje kolonijoje gyvenęs visų mėgiamas graborius Butkus. Ir daug daug kitų ylakiškių čia esąs biznierių bei gerų darbininkų. — "Bet, jei nuvyktum į Bostoną ar Brightoną (Mass.), o ten — tai dar daugiau ylakiškių rastum", — ne užmiršta pastebėti beveik kiekvienas ylakiškis čikagietis.

Kad ir daug ylakiškių Amerikoje, bet savo atskiro klubo neturi, tačiau teko pastebėti, jog daugelis jų dalyvauja organizuotame Amerikos lietuvių gyvenime, kultūrinėje veikloje ir savo darbu bei lėšom remia lietuvių reikalus. Nemažai jie ir savo giminių ar kaimynų iš tremties atsikvietė.

Dar prieš pirmą karą į šią laisvųjų šalį atvykusieji ėmėsi švietimo darbo — patys šviesdėmiesi ir kitus ragindami neatsilikti, neapkerpėti. Taip lygiai ir tėvynėje Lietuvoje pasilikusieji, kai tik laisvės saulutė švystelėjo, ėmėsi tautos švietimo darbo.

Štai, 1920 metų rudenį, t.y. prieš 30 metų, Ylakiuose susidarė pasiryžusių šviesuolių ir mazaščių grupė, kuri užsispyrę įsteigti ten keturklasę vidurinę mokyklą — progimnaziją, kaip tais laikais vadino. Tą sumanymą per didelius vargus įvykdė ir toji mokykla veikė nepilną dešimtmetį, išleisdama nemažą skaičių jai baigusiu moksleivių. Darbininkų, smulkių amatininkų ir mažųjų vaikams tai buvo reta ir nepaprasta proga gauti mokslo šviesos, nes į kitus miestus mokyklon jų tėvai nebūtų išgalėję nuvežti.

Ylakiuose vidurinę mokyklą steigiant valsčiaus gyventojai nesigailėjo aukų ir darbo. Tačiau buvo mažuma ir tokių, kurie pasirodė priešingi šiam sumanymui. Girdi, kas per mokykla, jei joje nei rusiškai nei lenkiškai nemokys. Taip kalbėjo vergai, išsilgę svetimtaučio pono. Jų buvo nedaug, bet vėliau ir jie įsitikino, kad lietuvių kalba švietimo ir kultūros darbe tinka neblogiau kaip ir kitos kalbos. Didelę vidurinės mokyklos steigimo naštą nešė Napoleonas Vindašius (Gedrimų kaimo), Pranciškus Petrauskas (Arkšvos k.), A. Kniupys (Gailaičių k.), Martynas Stripinis (grįžęs iš Amerikos), Petras Januta (abu šie iš Stripinių kaimo), Malūkas iš miestelio ir daugelis kitų artojų.

Nuo pat įsteigimo iki uždary-

mo, išskyrus apie metų pertrauką, Ylakių vidurinei mokyklai vadovavo Ona Ramanauskaitė (kilusi iš to patį vals. Pašilės kaimo, 1941 m. išvežta į Sibirą). Pirmieji mokytojai buvo: Liudmila Miltenaitė (iš Vižančių kaimo), Antanas Simutis (iš Skuodo vals., Rušupių k.), kun. R. Kuodys, L. Stulginskis, A. Frenkelis. Vieni ilgesni, kiti trumpesnį laiką mokytojavo: Ieva Andruitytė, Ona Žebrauskaitė, Mačėnis ir kiti. Trumpą laiką direktoriais buvo J. Šarka ir Matas Untulis.

Matas Untulis buvo didelis patriotas, kilęs iš Ylakių vals., Rumšaičių k. (bažnytinio suskirstymo Rumšaičių k. ir dvakart priklausė Sačių parapijai). Nuo seniai jis labai darbščiai rinko retus — senoviškus lietuvių kalbos žodžius, posakius ir patarles. Bendradarbiavo Lietuvių Kalbos Žodyno sudarymo darbe, Tautininkų režimo metu (1927 m.) Matas Untulis buvo iš Palangos į Ylakius atkeltas, bet čia bebūnant jį švietimo ministerija visai iš mokytojų atleido. Dėl griežtos laisvamanybės jis turėjo daug priešių iš katalikų pusės ir tas prisidėjo prie jo atleidimo. Ilgai nelaukęs po to Matas Untulis išvyko į jo pamištą, dar lenkų okupacijoj tebebuvusį, Vilnių ir ten jį šio karo audros užklupo.

Be pačiuose Ylakiuose veikusių pradžios ir vidurinės mo-

kyklų, dar ir daugelis valsčiaus kaimų turėjo pradžios mokyklas, būtent: Vaičičiai, Raudonai, Vabalai, Trumplaukė, Goničiai, Gėsalai, Kerviai, Vižančiai ir kt. Kai kuriuose kaimuose mokyklos veikė visą nepriklausomybės laiką, o kai kuriuose vienus kitus metus.

Ylakių valsčius gyventojų turėjo apie 9,000. Pats miestelis nedidelis — pagal 1923 m. surašymo duomenis teturėjo 999 gyventojus — vieno asmens trūkumą iki 1,000! Vėliau gyventojų padaugėjo. Valsčius ir miestelis darė pažangą visose gyvenimo srityse.

Kalėdų švenčių laikotarpyje mokyklos miestelyje ir kaimuose pasirodydavo su gražia ir kultūringa eglutės programa. Gyvai veikė įvairios organizacijos. Šių metų Kalėdų švenčių proga tenka su pagarba prisiminti į Sibirą ištremtus, tėvynę kankinamus bei po pasaulį išblaškytus nepriklausomos Lietuvos švietėjus ir tuos pilksermiegius žemdirbius ylakiškius, kurie daug pasidarbavo šviesaus jaunimo auklėjimo darbe.

Malonu pasidžiaugti Amerikoje nuo seniai įsikūrusiais ylakiškiais ir lietuvių reikalų neužmirštančiais.

JAV ambasadorius Maskvoje Alan Kirk pareiškė, kad paskutiniaisiais keturiais metais 4 sovietų policijos agentai dieną ir naktį jį sekiojo. Be policijos jis negalys padaryti vieno žingsnio, išeiti iš buto arba išvažiuoti į užmiestį.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

LEO'S TAVERN

Leo ir Eva Aleliunai, sav.

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

827 West 33rd St. Tel. Yards 7-7643

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ

linkiu draugams ir visiems lietuviams

ANTHONY PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Ave. 1410 So. 50th Ave.
Tel. GROvehill 6-0142 Tel. Townhall 2109
CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.

KOPLYCIOS VISOSE MIESTO DALYSE.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

BILLS TAVERN

Bill ir Marijona Pužauskai, sav.

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

645 W. 18th Strteet Tel. Canal 6-2594

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

CHARLES TAVERN

CHARLES IR VERA KASILIAUSKAI, savininkai

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

3356 So. Halsted St. Tel. Virginia 7-8621

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
visiems draugams ir kostumeriams

MACKE REALTY CO.

K. J. MAČIUKAS

2439 W. 69th St. Tel. Prospect 6-3140

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

JONAS INN

JOHN ANDRUŠIUNAS, savininkas

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

700 W. 31st St. Tel. Victory 2-6152

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

KLIMAS TAVERN

Mr. ir Mrs. KLIMAS, Savininkai

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

2445 West 71st St. Tel. Republic 7-9856

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

EAGLE RESTAURANT

ALEX POVILAITIS ir JOHN YERUSKIS, Sav.

1745 So. Halsted St. Tel. Seeley 3-9453

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
linki visiems draugams ir kostumeriams

IGNACAS BRUZAS TAVERN

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems.

2014 Canalport Ave. Tel. Seeley 3-8082

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

BECK'S DEPT. STORE

VADYBA IR TARNAUTOJAI

3347-3349 So. Halsted Street
arti 34th Street.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
linki visiems draugams ir kostumeriams

J. ORLAKIS

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems.

1730 So. Halsted St. CAnal 6-8184

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų
visiems lietuviams ir draugams

LITHUANIA HOTEL

1606 So. Halsted Street
Tel. TAYlor 9-2733

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

ADAM'S PLACE

ADOMAS ir ONA DAUKSHA, sav.

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

3238 So. Halsted St. Tel. Victory 2-4772

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

FRIENDLY TAVERN

Povilas ir Stella Vajvadai, sav.

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems.

1909 So. Halsted St. Tel. Seeley 3-7399

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų
visiems mano draugams

BEN F. BOHAC

5501 South Kedzie Ave.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

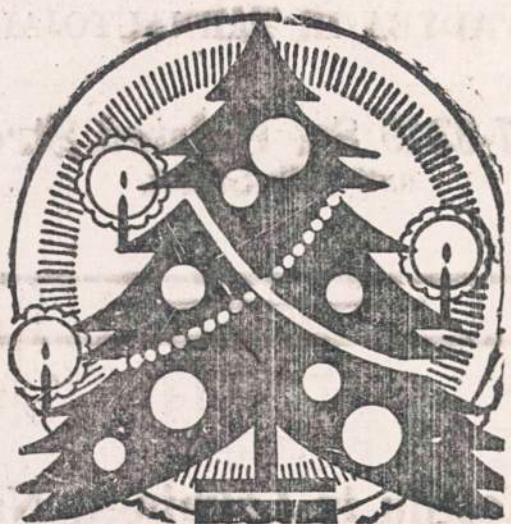
C. & J. AUTO PARTS CO.

PERKAM IR PARUODAM VARTOTUS KARUS

Drums Refaced, Clutch Plates and Brake Shoes Relined

3220-40 Archer Ave. Tel. Lafayette 3-1090
CHICAGO, ILLINOIS

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

Onytė ir 4 Dukterys 4 SISTERS TAP

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

4311 So. Halsted St. Tel. Livingston 8-9565

MINTYS TAUTINE VĖLIAVA BESIBODINTIEMS

J. GELDORISKIS

Šiais metais dienraštis "Draugas" jau bene trejetą kartų užsiminė, kad mūsų tautinė vėliava esanti netinkama ir tuo jau pat keistina. Svarbiausia, vėliavoje nėra kryžiaus, kuris lietuviškoje vėliavoje labai priktiktų. Du jaunuoliai prisipyrę tvirtina, kad lietuviškos vėliavos pakeitimus galėtų daryti VLIKas, kuris tam ir teisę turįs. Visas reikalas esąs toks paprastas, kad jau ateinančią Vasario 16-ją galėtume švesti su nauja vėliava.

Visas lietuviškos vėliavos klausimas bent šiuo metu galėtų būti detalizuojamas į kelias dalis:

1. — ar mūsų trispalvė iš tiesų negera,
2. — ar mūsų vėliavoje reikalingas kryžiaus ženklas,
3. — ar šiuo metu pritinka lietuviams vėliavą keisti,
4. — kas šiuo metu turėtų teisę tautinės vėliavos pakeitimui daryti.

1. Dar iš prieškristinių laikų žinomi asmenų ir giminių ženklai: vėliavos ir herbai bei emblemos. Viduriniais amžiais, toje riterių ir herbų gadyne, susidarė ir herbų bei emblemų mokslas — heraldika. Griežtais to mokslo dėsniais buvo nustatinėjamos mažiausios kiekvieno herbo detalės, aiškiai nustatyta spalvų reikšmė, jų tinkamumas ir santykiai vėliavoje. Lietuvoje iš tų laikų žinoma Vytauto Didžiojo vėliava, kuri buvusi raudonos spalvos su Vytauto D. emblema.

Deja, kaip viduramžių riteriai atgyveno savo laikus ir mirė, taip mirė ir heraldikos mokslas. Buvusiųjų didikų palikuonims ir jų ženklams viešajame gyvenime šiandien jau teikiama tik labai nedidelė reikšmė. Nepriklausomoje Lietuvoje buvo susidariusi bajorų draugija, bet jau daugiau operetinio pobūdžio. Tos draugijos išleistas vienas pėdas "Lietuvių Heraldikos" apima šviesiausio kunigaikščio Jono Gedimino Beržanskio Klausučio genealogiją ir, kaip ir visi šios rūšies veikalai, pasižymi nekritiškumu.

Tautinės arba valstybinės vėliavos pradėjo rasti jau heraldikos mokslui bėmirstant. Bet daugelis valstybių spėjo susidaryti vėliavas atitinkančias heraldikos mokslo reikalavimus. Pirmoji tautinė vėliava pasirodė XVI a. Tai buvo olandų vėliava. Pradžioje tautinė vėliava buvo ženklas, iš kurio jos laivai buvo atpažįstami kitų laivų tarpe. Ir šiais laikais tautinės vėliavos yra lyg ir tautų ir valstybių vizitinės kortelės, iš kurių atpažįstamas savininkas.

Senoji Lietuva savo vėliavos neturėjo. Atskirų bajorų ir vadijų spalvos neturi visuotinio reikšmės, o be to yra lenkiškos kilmės. Nepriklausomos vėliava sudaryta ir be pavyzdžio ir be tradicijos.

Dabartinė mūsų trispalvė yra 1918-tųjų metų Lietuvos kūriny. Jos autorius yra komisija su dail. A. Žmuidzinavičium priešaky. Tų pačių spalvų, kaip lietuviškoji — geltona-žalia-raudona — vėliavą turi ir kai kurios kitos valstybės, tik kitam spalvų santykiui: Abisinija (žalia-geltona-raudona), Bolivija (raudona-geltona-žalia). Abiejose šiose vėliavose geltona spalva yra vidury, ne krašte. Mat, žalia su raudona greta viena kitos netinkančios heraldiškai. Lietuvių vėliava ir turi tą trūkumą, kad žalia su raudona esančios viena greta kitos, o geltona palikusi nuošaly. Tačiau su panašiu trūkumu turime ir Bulgarijos vėliavą (balta-žalia-raudona), kai Vengrija turi taisyklą raudoną-baltą-žalią vėliavą.

Nepriklausomoje Lietuvoje vyriausybė buvo sudariusi specialistų komisiją ištirti, patikrinti ir nustatyti lietuvių valstybinių ženklaus. Tai komisijai vadovavo dail. Dobužinskis. Dail. Dobužinskis, jam pavesimą klausimą pastudijavęs, parašė studijėlę "Vytis" ir gana platų straipsnį apie vėliavą. Dail. Dobužinskis buvo linkęs atsisakyti nuo trispalvės ir sudaryti visai naują lietuvišką vėliavą, gal spalvas kryžiuojant, gal skersas dedant (kaip prancūzai) ar trikampiškai derinant. Konkretaus pasiūlymo jis nedavė.

Beje, apie paties dail. Dobužinskio kvalifikaciją rašo prof. A. Šapoka: "Dobužinskio rašinys (apie vyty, J. G.) toli gražu nebuvo rimta istorinė studija. Ji neišaiškino nei mūsų vytyties kilmės, nei jo prasmės, nei elementų, nei nurodė jo vietą pasaulinės heraldikos raidoje... Tur būt, laikantis principo, kad ir nežmoniškai, bet tik itoniškai, dar buvo pridėta, kad vytytis turįs būti nukreiptas ne į dešinę (heraldiškai), bet į kairę. Vyriausybės žmonės, matyti, jau nebesusigaudė, kur čia teisybė, ir nieko nedarė" ("Žiburiai" 1948 m. Nr. 22). Taigi, dėl Nepriklausomos Lietuvos kritiškų nuomonių yra dar kritiškesni patys didžiausieji lietuvių praeities specialistai. O dar pridėjus, kad heraldika nėra vienintelis ir absoliutus kriterijus vėliavoms vertinti, turime pasakyti, kad nėra reikalingo reikalo mūtų vėliavą laikyti netinkama. Pagaliau lietuviškoji trispalvė jau turi ir savas tradicijas: ji plevėsavė per visą 1918—1940 metų Lietuvos gyvenimą. Jau trečią okupaciją gyvename, o ši vėliava yra visų lietuvių laikoma nepriklausomybės ir laisvės simboliu. Dail. Dobužinskis kritikavo dail. Žmuidzinavičiaus skoni, bet tai nebuvo laikoma pakankamu pagrindu trispalvės atsisakyti.

2. Specialus klausimas, ar mūsų tautinėje vėliavoje reikalingas kryžiaus ženklas. Vienas "Draugo" bendradarbis dat buvo net ir Vatikano spalvas pasiūlęs. Tiesa, siūlyti galima daug ko, pvz., net ir popiežių išrinkti Lietuvos prezidentu. Bet ir Vatikanas ir popiežius pasaulyje užima tokią vietą, kad kažin ar jie benorėtų dar ir su tokių naivių katalikų Lietuva susirišti. Mūsų tautinė vėliava su Vatikano spalvo-

(Seka 5-me puslapy)

ZIEMOS ŠVENČIŲ PROGA

CHICAGOS LIETUVIŲ DRAUGIJA

visiems nariams bei visiems geros valios
lietuviams linki

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲJŲ METŲ!

VALDYBA:

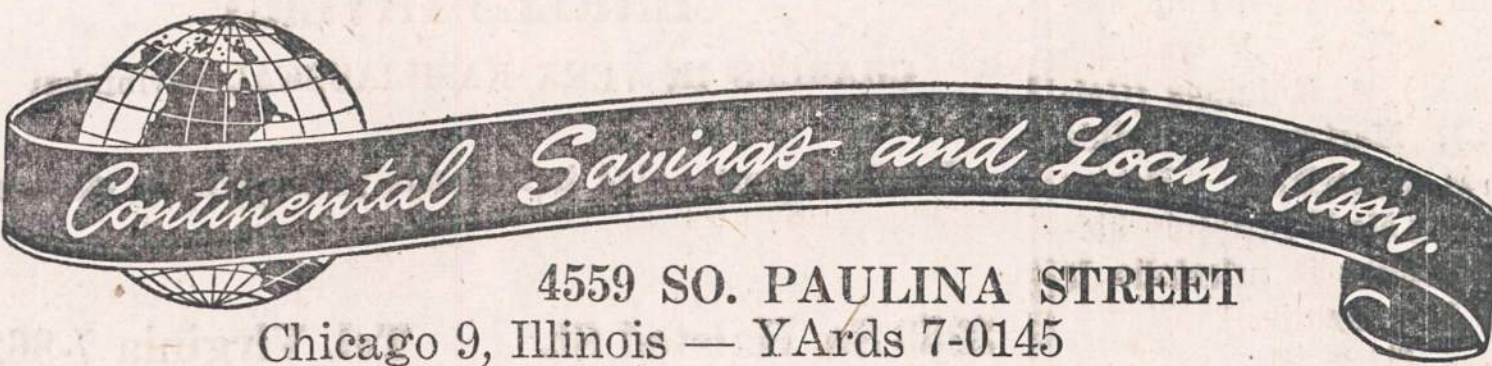
C. Kairis
K. P. Deyėikis
Emma Ascilla
Paul Miller
K. Augustas
P. Milaševičius
P. J. Ridikas

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų
Linkime Visiems Savo Šėrininkams ir Draugams

PERSONNEL:

VICTOR D. GAPS, President
JOHN W. THOMPSON, V. Pres.
V. P. PIERZYNSKI, Sec'y-Treas.
JOSEPH J. EZERSKI, Director
MICHAEL KOLLING, Director
CLIFFORD LYTLE, Director
STANLEY CZEKUTIS, Director
JOHN YUSKA, Director
LORRAINE BECZAK, Director
LILLIAN KOLLING, Clerk

4559 SO. PAULINA STREET
Chicago 9, Illinois — YArds 7-0145

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

Sveikina visus rėmėjus lietuvius,
nares ir draugus

LIETUVIŲ MOTERŲ DRAUGIJA "APŠVIETA"

ŠI SVEIKINIMĄ SIUNČIA
VALDYBA IR NARĖS

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

A. R. JUNIEVICZ & SON

LAIKRODŽIŲ TAISYMO ĮSTAIGA

ir brangenbių parduotuvė, įsteigta 1907 metais.

3317 So. Halsted St. Tel. Yards 7-6266

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

33 CLUB

Sav. Chas. French ir George Peldys

3318 So. Halsted St. Tel. Yards 7-7889

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

VICTOR BALANDA REAL ESTATE

3133 So. Halsted St. Tel. Danube 6-3859

BROLIAI IR SESĖS

Amerikos Lietuvius, Lietuvių organizuoto pasireiškimo veikėjus, augančios Bendruomenės Illinois Valstybėje narius ir apielinkų Valdybas šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga nuoširdžiai sveikina

Lietuvių Tremtinių Bendruomenės Illinois Valstybėje Organizacinė Centro Valdyba

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Duokite Taupymo Skaikaitą

Ši dovana bus vertinama, atminama per metų metus. Taip pat didės jos vertybė, jeigu jūs duosit taupymo skaikaitą. Taupomi pinigai yra apdrausti

DIVIDENDAI MOKAMI REGULIARIAI—
SĄSKAITOS TAIP PAT LAIPSNIŠKAI AUGA.

FIRST FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASS'N OF EAST CHICAGO

Vyriausioji Raštinė: 4740 INDIANAPOLIS BLVD.
Skyriaus Raštinė: 2115 BROADWAY
EAST CHICAGO, INDIANA

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

GRANT WORKS COAL & OIL
WE SELL FUEL OIL
ADAM BERNADISIUS, sav.

16th Street and 49th Ct. Cicero 50, Ill.
Office Phone Olympic 2-9311

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
linki kostumeriams ir visiems lietuviams

LIBERTY CLEANERS
Mr. Boniface Bukauskas, Prop.
1403 So. 49th Court, Cicero

BALTIC BAKERY
Buvusi F. Miliausko,
1425 So. 49th Avenue

Nuoširdžiai sveikina savo gerb. klientes—klientus bei
bičiulius su KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ 1951 METŲ
šventėmis, linkėdami viso geriausio.

E. BUREISA ir JURGIS PAGALYS

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

WALLY'S TAP

VIRGINIA and WALTER C. LUKSTA, Prop.

Monarch Beer-Wines and Liquors
HALL FOR ALL OCCASIONS

1500 So. 49th Ave., Phone Olympic 2-6232
CICERO 50, ILL.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems kostumeriams ir draugams linki

STANLEY LEVISH

Geriausias vynas ir likerai. Old Brew on Tap
Jūs visuomet pageidaujami čia. Kviečiamos ir moterys

1412 So. 49th Ave. Townhall 3-6977

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
kostumeriams ir visiems lietuviams

F. M. DANAUSKAI
Pirmos rūšies užėiga

1401 So. 48th Ct. Townhall 3-9240

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems kostumeriams ir draugams

COMMUNITY PHARMACY

C. Kareckas, R. Ph. M. Laugard, R. Ph.
5000 W. 16th Street Cicero, Ill.
Phone Olympic 2-0951

Mintys tautine...

mis samoningai surišti būtų galima tik tada, jei turėtume garantijų, kad ir dabar ir ateityje visi lietuviai be jokios išimties būtų Romos katalikai. Kol to nėra, tai Vatikano valstybės spalvos lietuviškoje vėliavoje kažin ar būtų priimtinos nors ir nedideliam skaičiui lietuvių netikintųjų, o dar didesniai protestantų skaičiui ir dar beveik visai Mažajai Lietuvai. Prisiminus, jog yra įvairių pažiūrų lietuvių, atrodo, geriau būtų, kad lietuviškoje vėliavoje spalvos simbolizuotų tik lietuviškumą ir nieko daugiau.

Kryžiaus simbolį spalvomis vėliavoje turi Danija (baltas kryžius raudonam dugne), Suomija (mėlynas kryžius baltam dugne), Graikija (baltai mėlynų ruožų vėliavoj kampe baltas kryželis), Norvegija (mėlynų ir baltų juostų kryžius raudonam dugne), Švedija (geltonas kryžius mėlynam dugne), Šveicarija (baltas kryžius raudonam dugne), Islandija (raudonų ir baltų juostų kryžius baltame dugne) ir dar kitos valstybės. Šitame gana ilgame sąraše pasigendame labai katalikiškų kraštų: Vatikano, Italijos, Ispanijos, Portugalijos, Lenkijos ir t.t. Bent jau Vatikanui tai kryžius būtų labai rekomenduotinas.

Kryžiaus ženklas žmonijai turi ypatingos reikšmės. Visa Vačarų Europos kultūra, kuri šiuo metu apima visą baltąją rasę, yra kryžiaus kultūra. Pasakytiniųjų dviejų tūkstančių metų žmonijos negalima įsivaizduoti be kryžiaus. Tik yra visi kiti klausimai, ar kryžius visur ir tinka. Pvz. šiais laikais neįprasta krikščionims vaikščioti išsisiuvus didelį kryžių ant tos švarko vietos, kuri dengia kuprą.

Daugelio kraštų vėliavose kryžius atsirado kitais sumetimais, ne kaip krikščionybės simbolis. Be to, vėliavos ne visada patenka tik į tokias garbingas pareigas, kurios dera ir kryžiui. Antai, 1410 m. Grinvaldo-Tannenbergo mūšy lietuviams lenkams į nelaisvę pateko 51 kryžiuočių kariuomenės vėliava, iš jų 21 buvo su kryžiaus ir šventųjų ženklais. Kryžiuočiai mūšiuose puldavo su giesme: Christ ist erstanden, o laimėjus mūšius pabaigdavo žudynėmis, orgijomis ir giesme "Te Deum laudamus". Ar krikščionybei nebūtų geriau buvę, jei kryžiuočiai šventų insignijų ir giesmių nebūtų iš viso vartoję?

Kristus patarė atiduoti, kas Dievo — Dievui, kas ciesa — ciesa. Ir dažnai pasibaigia blogu, kai Dievo duoklė bandoma atiduoti ciesa — ciesa. Taigi, geriau turėti vėliavą ir kryžių atskirai.

3. Tautos vėliavos keičia paprastai tada, kai pradeda naują savo gyvenimo epochą. Pa-keistoji vėliava simbolizuoja lyg ir naują: vėliavą keičia naujai susidaręs režimas, persiorganizavusi valstybė. Visada toks naujas junginys pabrėžia savo viltį toje laimėjimo padėty amžius išlikti. USA savo vėliavos nekeičia, tik papildoma ją.

Einant prie lietuviškos trispalvės, kyla klausimas, ar šiuo metu, nelaimių slegiamiems ir po pasaulį laikinai blaškomiems, yra tinkamas laikas vėliavai keisti. Ar priktų lietuviams vėliavą keisti šiuo metu, jei būtų įstaiga galinti tai daryti? Turint virš pasakytus duomenis reikia manyti, kad daug kas stebėtusi lietuvių peržengimu tarptautinio papročio.

Daug kas mus, po pasaulį blaškomus, atpažįsta iš mūsų vėliavos. Ir dabar leidžiamose laisvojo pasaulio enciklopedijose mūsų trispalvė talpinama su užrašu, kad tai yra lietuvių

vėliava. Kažin, ar mums pavyktų trispalvę iš pasaulinės apyvartos išimti ir naują įsiūlyti. Net ir ne visiems lietuviams galėtume apie naują de-riinį pranešti. Juk ne taip lengvai pasiekiamos visos tos vietos, kur šiandien lietuvių be-sama.

Neprasmingu laiku padary-tas vėliavos pakeitimas su-darytų komplikacijų ir lietuvių laisvės kovoj, o pozityvaus tikrai neduotų nieko.

4. Lietuvių tautinė vėliava yra ne tiek tautinis, kiek valstybi-nis Lietuvos ženklas. Ji priim-ta Lietuvos Steigiamojo Seimo. Lietuvos valstybės 1922 m. kon-stitucijos § 7 yra toks: "Val-s-tybės spalvos: geltona-žalia-raudona. Valstybės ženklas — baltas vytiš raudoname dug-ne".

Apie VLIKą reikia labai pa-garbiai kalbėti, bet jis neturi teisės keisti Lietuvos valstybės konstitucijos: "... šitą gali pa-daryti tik konstituciniai suve-reniniai krašto organai. Deja, šiuo metu mes tokių funkcijo-nuojančių organų neturime, tad privalome laikytis ir re-prezentuoti tik su oficialiniu įstatyminiu. Juk mes sakomės krašto įstatymus tebegebėjai."

(Prof. A. Sapoka, "Žiburiai" 1948 Nr. 23). Labai gaila, bet VLIKas nepajėgia net visus tremty ir emigracijoje esančius lietuvius suprašyti į jo kura-mą pasaulio lietuvių bendruo-mėnį, kuri būtų labai sveiki-nama daugelio lietuvių patrio-ty. VLIKas vadovauja kovai už Lietuvos laisvę. Nėra jokio įstatymo nei valstybinio dekre-to, kuriuo VLIKui būtų paves-tas kurios nors Lietuvos vals-tybės funkcijos. Teisę vado-vauti kovai už laisvę (gal ge-riau būtų sakyti ne teisę, o pa-reigą) VLIKui teikia visų pir-ma visų lietuvių troškimas už

laisvę kovoti ir noras turėti tos kovos vadovybę.

5. Lietuvių tautinė vėliava "pa-keite" Paleckis su Sniečkum. Įkyriai persasi klausimas, ką reiškia "Drauge" besireiškian-ti jaunuoliška tautinės vėliavos keitimo paleckijada. Tiesa, tai derinasi su pastaruoju laiku atsiradusia maniera niekinti Lietuvos ekonominį gyvenimą, neturint nei tinkamo išsilavi-nimo nei statistinių duomenų, o turint tik literatūrinės pre-mijas. Insencizuojama lietuvių liaudies pasaka apie 9 brolius ir jų seserį, nesusirinkus jokių duomenų apie laumes lietuvių mitologijoje. Kitaip sakant, mū-sų spaudoj partizanai siaučia. Jie nori pervertinti daugelį tautinių vertybių. Valstybių pervertinimas yra charakterin-gas bręstančiam jaunimui. Ta-čiau niekas iš dorų lietuvių neturi teisės abejoti ta vėliava, kuri Lietuvai plevėsavę per virš 20 metų, pačių gražiausių ir vaisingiausių lietuvių tautai 20 metų, kuri vedė ir veda tau-tą per visas priešų okupacijas, deportacijas, tremtį ir emigra-ciją. Pabaigai primenu kun. prof. St. Ylos samprotavimus apie vėliavą:

"Geltona-žalia-raudona tai spektras mūsų tautinės dvasios. Geltona — tai šviesu-sis mūsų tikėjimas į savo ateitį, žalia — tai nepalaužia-ma mūsų viltis dabarties kančiose ir varge, raudona — tai kraują pražydusi mei-lė idealams, išaugusiems iš mūsų praeties. Trys mūsų spalvos — tai vaivorykštės spalvos; vaivorykštės, kuri, kaip triumfo ir taikos arka, apjungia mūsų žemę nuo vieno horizonto iki kito. Ir mūsų tautos dvasioje nebus kito didesnio troškimo kaip triumfas kyla iš taikaus dar-bo." ("Žiburiai" 1947 Nr. 32)

**LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
DRAUGAMS IR KOSTUMERIAMS**

**GELEZIES, MALEVOS IR ELEKTRIKOS
DAIKTŲ KRAUTUVĖ**

MR. ir MRS. JOE BERECKIS, Savininkai

4938 W. 15th St., Cicero, Ill. Olympic 2-2954

**LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
visiems mano draugams ir kostumeriams**

LIBBY CERNY

HARMONY HALL AND TAVERN
Halls to rent for weddings, parties.

2301 CENTRAL AVE. TOWN HALL 3-9473

**LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
DRAUGAMS IR KOSTUMERIAMS**

J. M. KAZLAUSKAS
MEATS — GROCERIES

1301 So. 50th Court Cicero 50, Illinois
Phone TOWNHALL 3-2017

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

LIBERTY RESTAURANT
Mr. ir Mrs. J. PILKIS, sav.

4915 West 14th St. Tel. Olympic 2-2029
CICERO 50, ILLINOIS

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems pacientams ir draugams

DR. & MRS. A. J. GUSSEN
DANTISTAS

1410 So. 49th Ct. Tel. Olympic 2-6439
CICERO 50, ILLINOIS

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems kostumeriams ir draugams

THE LIBERTY PHARMACY, Inc.

L. LEO APOLIS, R. Ph.
Lietuvis Registruotas Vaistinininkas

4930 West 13th Street
Phone Olympic 2-0091 Cicero 50, Ill.

**LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
DRAUGAMS IR KOSTUMERIAMS**

14th STREET TAVERN

FRANK SIDLAUSKAS, Prop.

4837 West 14th Street Cicero 50, Illinois
Tel. OLYMPIC 2-5571

**LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
DRAUGAMS IR KOSTUMERIAMS**

MEAT MARKET and GROCERY

ANNA ir LEO SHVEGZDA, sav.

4828 W. 15th Street. Cicero 50, Illinois
Phone OLYMPIC 2-9150

**LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
DRAUGAMS IR KOSTUMERIAMS**

GUDZIE'S TAVERN

BEER... WINE AND LIQUOR
"A NICE PLACE TO GO"

1501 So. 48th Court Cicero 50, Illinois
Phone TO 3-9350

Savo gerb. klientus ir draugus sveikiname
Kalėdų šventėmis ir linkime sėkmės Naujuose 1951 metuose

DANA Maisto Produktų Parduotuvė

1439 So. 49th Ave. Cicero 50, Illinois
Sav. DANUTĖ ir ALFONSAS PAREIGIAI

Sveikiname visus lietuvius ir rėmėjus su
Šventų Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais

**ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN
ASSOCIATION**

"HOME OF THRIFTY SAVERS"

JOSEPH F. GRIBAUDSKAS, Executive Secretary

Savings Insured up to \$10,000.00
by Federal Savings and Loan Insurance Corporation

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Illinois

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

UNIVERSAL BEER DISTRIBUTOR

FRANK P. JURGILAS (JURGIL), savininkas
Didelis pasirinkimas alaus, Nectar, Rheingold, Monarch,
Old Brew ir Canadian Ace

950 West 36th St.

Tel. Yards 7-1638

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

WALTERS TAVERN

Mr. ir Mrs. Kavaliauskai, sav.

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

4535 So. Rockwell St. Tel. Virginia 7-0903

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

ARCHER AVENUE FURNITURE CO.

JOE KAZIK, Prop.

PARLOR SUITE MANUFACTURERS

4140 Archer Avenue

Lafayette 3-3516

Chicago 32, Illinois

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

WALLY'S TAVERN

WALTER KLEMKA, savininkas

Geriausios rūšies degtinė, vynas, alus gerti prie baro
ir nešis namo. Veltui orderius pristatome į namus.

4358 S. Maplewood Ave. Tel. Virginia 7-8356

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

J. M. TAVERN

John ir Martha Daraskai, sav.

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

2701 West 71st Street

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

W. M. BUTKUS LIQUORS STORE

Walter ir Mildred Butkai, Sav.

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems.

4012 Archer Avenue

Tel. Lafayette 3-8079

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

ROCKWELL TAVERN

Mr. ir Mrs. GALINSKAI ir SUNCs, savininkai

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

3934 So. Rockwell St.

Tel. Lafayette 3-5277

TAI BUVO KŪČIŲ DIENA

Buvo jau senokai. Tą Kūčių dieną anksti rytą pas mane atėjo mokyklų inspektorius ir išsivadino medžioti.

— Žinai, sako, šiandien tokia diena, kada šeimininkės nemėgsta, kai vyrai namuose sėdi. Še tau šautuvas ir einava.

Išėjova. Aš tyliu, nesigiriu, kad šėsu savo gyvenime medžiojęs, bet šautuvą ant pečių pasikabinau. Einava per laukus ir dairomės. Kaip retai per Kūčias esti, diena buvo saulėta, nors padangėj slinko netiršti rūkai. Salo. Laukai buvo plono sniego sluogsnio padengti. Vaikštinėti buvo smagu.

Mokyklų inspektorius buvo didelis pasakorius. Ir dar jis visą laiką šneka. Pasakoja kaip vieną dieną išėjęs Vainuto link medžioti.

— Einu, sako, labai nesidairydamas. Ugi žiūriu — pamiškėj vilkas tiesiai eina į mane. Tiesiu šautuvą, spaudžiu gaiduką, nugį pirštas lyg sustingęs, neveikia. Tiek išsigandau. Nei šokti, nei bėgti, nei vilkui gyvam į nasrus lyst. Laimė nusišypsojo! Vilkas staiga pašoko ant vietos, apsisuko ir nešdina savo kudašį. Aš jam pakulniui šūvį. Vilkelis nabagėlis staiga prisėdo. Mėgino keltis, mėgino šliaužti, bet mirtis jį galutinai paguldė. Gerai pataikiau. Galą gavo. Mat, bailio būta: jei būtų nepabėgęs, aš sveikas dingęs, daugiau mudu čia nemedžiotuva — baigė jis savo pasakojimą. O aš tarp kitko:

— Girdėjau visus medžiotojus turint priešakinius retus dantis? — Tu nori pasakyti, kad medžiotojai mėgsta pameluoti? — nusišypsojęs sako jis. — Gal ir taip. Bet jei gražiai pameluoja, tai kas čia tokio, įdomiau laikas pračina. Gerą varną paėjova tylėdami. Ne medžioklės dienos būta, nėra kas šauti. — Žinai, — sakau jam lyg tęsdamas savo mintis, — būtų buvę geriau eiti į eketę lydekų tykoti, bent šeimininkės būtų patenkintos sulaukusios lydekų, dabar tuščiomis pareisiva?

— O kas čia tokio, pasi-vaikščiosiva, — pasakė jis ir pridėjo:

— Turiu tau dar vieną nuotykių papasakoti. Tai jau ne su manim taip buvo. Trumpą laiką gyvenau Plungės apylinkė. Ten gyveno plačiai žinomas bajoras, žmonių Smerdevskiu vadinamas. O kokia jo tikra pavardė buvo, tai taip man ir neteko patirti. Žmonės štai ką apie jį pasakojo, tai supras kodėl jį Smerdevskiu vadino. Sako, taip pat, rodos, Kūčių dieną miline apsisvilkęs, šautuvą pasiėmęs, jis išėjo medžioti. Eina sau, štai kaip ir mudu, besidairinėdamas. Nugį žiūri, — didžiulė vilkų gauja bėga. Išsigando. Jis vieną žinojo, kad tokiais atsitikimais vilkai nepavojingi, jei su jais neprasidedi. Sumetė atsigulti į griovį. Atsigulė. Jis čia nabagas nežinojo vieno vilkų papročio. Klausyk kaip buvo: kai Smerdevskis atsigulė, tai vilkai visi į jį bėga. Tų vilkų pravadyrius atbėgęs ties Smerdevskiu pauostinėjo jį ir pasukui tiesiai ant jo pasilengvino. Visi kiti iš eilės tos gaujos vilkai pasekė savo pravadyriaus pavyzdžiu. Išvaizduok sau pono Smerdevskio savijautą? O jis guli, ir tiek.

Taip jam bepaskojant, mudviem iš po kojų pakilo kumrapkų būrelis. Žiūriu, mokyklų inspektorius nė krust, nešauna. — Kodėl nešauni? — Klausiu jo. — Šitų gražių sutvėrimėlių esu išsižadėjęs šaudyti. Jei galiu turėčiau, tai įstatymo keliu uždrausčiau jas medžioti, — sako jis.

— Na, o kaip su kiškiais, jie taip pat malonūs?

— Šitą brudą šaudau, bet nevalgau.

— Kodėl?

— Pakanka jam garbės, jei medžiotojas jį šauda.

Mudu ir vėl nutilom. Vaikščioti jau buvo nuobodoka. O Kūčių dienos ilgis nėra vertas nė gero sprindžio. Rodos, ką tik išėjova, o štai saulutė nukrypo iš pietų. Paraginau mokyklų inspektorių namo eiti. Jis sutiko. Pasukova kitais takais tiesiai į Tauragę. Einava pro dvaro kumetyną. Čia vienplaukis žemaitis eidamas tyliai niūniuoją:

Aš orielkos nageru

Kopūtų nevalgau.

Senų mergų namyliu,

Jaunų nebusigaudau...

— Koks nelaimingas vyras,

nusišypsojęs sako jam mokyklų inspektorius. O kumetis, vieną akį primerkęs, sako:

— Eikš trobelkon.

Mokyklų inspektorius suabejojo ar eiti, o aš jam sakau: einava. Pasukom. Ugi priemenoje sustojęs jaunų vyrų būrys drožia:

Naktis tomsi, lietus pylė

Lig panelės čiala mylie.

Aš per gilį porvinėlį

Brend' pas savo panytelę.

Nors er gilus porvinėlis

By tik myli panytelę.

Panytele tu jaunoji

Kam tu skruostus maliavoji?

Už dažylus brange moki,

Ont veidelį nebetoki.

Mudviem įėjus dainavę sustoję.

— Gerai, vyrai, kad dainuojat, — sako jiems mokyklų inspektorius, — bet ar Kūčių dieną derėtų taip daryti? Matyti, jau linksmi, tai kas bus, kai vakaras ateis?

— Jo, mums šiadien metinės

algas išmokėjo. — Vienas jų

sako. — O kas čia tokio, jei

dainuojam? Sakai Kūčioms

nderėtų. Adventais negalima,

gavėnį draudžiama, tai kada

pasilinksmiti? O vo linksmit-

namės iš mūsų grūdų sėtų, mū-

sų akėtų, saulės augintų, vėjų brandintų, iš mūsų kultūrų rugelių. Tai negriekas, jei mes savo darbo vaisių linksminamės. Net šventas raštas šito nedraudžia. — Ir taip pasakęs, kitiems pritariant, pravadyrius užtraukė:

Ar čė teisą sakyte,
Ar tik melą veina?
Kad ont pečiaus su plaktuku
Ežis piovė šėina.
Ont veršuko nogaras
Silkė kavą gėrė,
Vo žiurkelė nulupta
Penkis pūdus svėrė...

— Vaja, — jau baigiant dainą vienas iš darbininkų prabilo, — mes negalime svetelių prašyti į vidų; žinai, moters stalą Kūčioms ruošia, mus taip pat išvijo.

Prašomi čia pat pasivaistinti, atsisakėm ir išėjom. Išėję išgirdom:

— Mokyklų inspektorius. Pamanyk, didelė šiška! O tas kitas biesas žino iš kur atsivilkko...

Tokiomis dovanomis apdovanoti, mudu tylois kas sau atsiskyrėva, net pamiršom vienas kitam linksmų švenčių palinkėti.

— Vistaspats

21 METŲ VYRUKAI—

BLOGIAUSI VAIRUOTOJAI

Vyrai yra geresni vairuotojai negu moterys — sako prof. A. R. Lauer, eismo specialistas. Blogiausi vairuotojai esą 21 metų vyrukai. Seni vyrai vairuotojai turėjo mažiausia nelaimių. Senesnio amžiaus moterys taip pat geresnės vairuotojos.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

visiems mūsų kostumeriams linki:

Norbut Men's Shop

3358 S. HALSTED ST.
Chicago, Ill.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

ALEKS. VERBICKAS TAVERN

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems.

722 West 35th St.

Tel. Virginia 7-8765

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

ROCKWELL CLUB

Mr. ir Mrs. Biago and Son, sav.

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

3957 So. Rockwell St.

Tel. Virginia 7-8413

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

A. J. TAVERN

ANTANAS ir JULIA VERBICKAI, Sav.

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

3204 So. Halsted St.

Tel. Calumet 5-6976

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

HEALTHY FOOD RESTAURANT

Geros rūšies valgiai gaminami lietuviški ir amerikoniški

3206 South Halsted Street

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
linkime visiems savo draugams ir kostumeriams

ARCHER LAUNDRY CO.

3867 SO. ARCHER AVE.

Lafayette 3-9211 Suburban Enterprise 6060
(NO TOLL)

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

JOHN GUMAUSKAS TAVERN

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

1137 W. Madison St. Tel. Haymarket 1-5235

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

Archer & California Super Service

JOHN P. ir AL. V. SPITLAI, savininkai

Complete Gasoline, Grease, Oil, Washing,
Battery Service

Reikalui prisėjus sustokite pas mus dėl gazolino
ar pataisymo

4050 ARCHER AVENUE
Tel. Virginia 7-2121

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

ALEXANDRA IR VIRGINIA PHILLIPS

T A V E R N

Didelis pasirinkimas degtinės, vyno, alaus ir
malonus patarnavimas visiems.

4103 So. Ashland Ave.

Tel. Virginia 7-9048

DYPUKŲ KALĖDOS

Vieni mūsų šioje šaly esame išgyvenę 35 metus, o kiti ir daugiau. Yra ir tokių, kurie jau pusę šimto metų čia yra išgyvenę. Ir vis dėlto daugelis mūsų maloniai prisimename tolimą praeitį, kai mes dar buvome visai jauni ir su didžiausiu nekantrumu laukdavome žiemos švenčių, atseit, Kalėdų. Tai būdavo didžiausia visų metų šventė, ypačiai tiems, kurie ištisus metus tarnaudavo. Su Kalėdomis baigdavosi ir jų tarnyba. Po švenčių tarnautojai ieškodavo kito ūkininko ateinančioms metams.

Atsimenu lyg šiandien kaip prieš pat šventes. visa šeima ruošdavosi į pirtį, kad nuplautų visų metų vargus. Po to visi pasipuošdavo švariais rūbais

ir pradėdavo šventes su Kūčių plotkomis: jas laužydavo ant balto stalo, kuris kartą per metus būdavo taip papuoštas. O papuošimas susivesdavo štai prie ko: ant stalo pakrėsdavo sauso šieno, kurį apdengdavo staltiese.

Sulaužę plotkeles, visi pasižiūrėdavo į savo šešėlius. Jei tie šešėliai būdavo ilgi, tai reikėdavo, jog metai bus laimingi: šeimnininkai susiras geresnius samdinius, tarnautojai ras geresnius šeimnininkus, o mergaitės per "mėsądį" sulauks gerų piršlių.

Visi valgydavome tą metinę vakarienę su viltimi geresnių laikų sulaukti. O kai sulaukdavome ankstyvo Kalėdų ryto, tai dauguma keliaudavo į ba-

nyčią. Išsistovėję ir atvėję arkliai greit bėgdavo namo, o skambučiai visokiais balsais pripildydavo orą. Tas skambučio garsas girdėdavosi labai toli.

Štai pagaliau prasidėdavo "atskaitomybė": tarnautojai gaudavo savo metinį uždarbį ir priedu dar po duonos bakaną. Šeimnininkai geruosius tarnautojus bandydavo prikalbinti, kad jie pasilikytų kitiems metams. Tuo tikslu prie duonos bakano jie pridėdavo dar ir kumpį. Gerieji parapijų klebonai iš ambono patardavo šeimnininkams gražiai su samdiniais atsiskaityti, neskriausti jų. Jie primindavo, kad tarnautojams teko per metus dirbti gal už duonos riekę ar kelis rublius, kurie atliko atskaičius metų būvyje įsiskolinimą šeimnininkui.

Kai mes baigiamė savo amžių, tos tradicinės šventės vis dar labai malonai prisiminė. Pilkas ir niūrus tada mūsų gyvenimas buvo, bet Kalėdos jį pragydrindavo. Tačiau dar niūresnės ir pilkesnės Kalėdas teko išgyventi mūsų tautiečiams, kurie yra žinomi kaip dypukai. Jie buvo priversti bėgti iš savo krašto, kur jiems Kalėdos buvo daug linksmesnės, negu mums, apleidusiems Lietuvą prieš trisdešimt penkerius ar daugiau metų. Atkeliaavo jie pas gimines ar pažįstamus, kurių tarpe jiems teks šias Kalėdas praleisti. Jų jau čia yra nemažas skaičius tūkstančių. Ir jie atsidūrė čia tik todėl, kad savo tėvynėje gyventi jiems pasidarė nebeįmanoma, nes dabar ten siautėja aziatai. Nuo tų aziatų jie ir bėgo, palikę savo mylimuosius. Kitos išeities jiems nebuvo, nes jei būtų pasilikę, tai šiandien daugelis jų jau būtų žuvę kur nors vergų stovyklose.

Kelias į šią šalį buvo labai vargingas. Pirmiausia jie atsidūrė svetimame krašte, kur teko daug dienų, savaitių ir mėnesių vargti. Ir mažai tada vilties tebuvo, kad jiems pasiseks tą vargelių išvargti. Šių Kalėdų proga tegul jie visi prisimena, kad pasaulis vėl pergyvena konvulsijas ir kelias į laimingesnę ateitį yra erškėčiais nuklotas. Kas dieną atsiranda vis daugiau ir daugiau dypukų. Dabartiniu laiku jų skaičius siekia šimtus tūkstančių, o gal ir milijonus. Štai Korėjoje tūkstančiai ir tūkstančiai žmonių yra išvietinti: jie dažnai, nežinodami šalčių, bėga basi, susikrovę ant kupros visą savo mantą. Bėga su J. T. kariuomene, kuri yra vejama į jūrą. Jei atsitiktų taip, kad kariuomenei tektų Korėją apieisti, tai tuo atveju kokio likimo susilauks to krašto dypukai? Vienatinė jų viltis, kad civilizotas pasaulis kaip nors juos išgelbės.

Lietuvoje žmonės gal visai negalvojo, kad juos kada nors gali ištikti toks žiaurus likimas, kaip tūkstančius suomių, kurie bėgo į šiaurę, kada į jų kraštą pradėjo veržtis aziatai. Pabėgdami į šiaurę, jie išsigelbėjo nuo žiauriųjų Stalino satrapų. Bet jei "raudonasis tvanas" pasiektų šiaurę, tai pabėgėliams ir vėl susidarytų pavojus.

Gerokas skaičius dypukų gyvena Švedijoje. Jie nėra ten visai saugūs. Tačiau jų padėtis vis dėlto yra geresnė negu ty, kurie dar tebėra Vokietijoje. Vienok nereikia visai vilties prarasti: rūpinamasi ir jais, kad jie būtų į saugesnius kraštus išgabenti. Atsidūrusieji Anglijoje, Brazilijoje, Argentinoje ir Australijoje jaučiasi laimingesni. Dar laimingesni jie būtų, jei jie galėtų į Dėdės Samo žemelę atkeliauti.

Atkeliavusieji į Ameriką dypukai pradeda visai tinkamai įsikurti. Profesionalai (daktarai, inžinieriai ir t.t.) jau dirba savo specialybės srityse. Jie čia surado savo gimines, pažįstamus ir draugus, kurie į

šią šalį atvyko dar prieš pirmąjį pasaulinį karą. Jie tada nebuvo dypukai, bet "grinorai" ir "polaks". Turėjome prie viso to priprasti. Mano manymu, dypukas visai nėra įžeidžiantis žodis. Tiems, kurie "raudonojo tvano" buvo išvietinti, neprihalo dėl to sielos. Tai nėra joks pažeminimas. Bolševikiškam barbarizmui įsigalint, milijonai žmonių atsidūrė tokioje padėtyje.

Atsimenu, kartą teatre girdėjau jaunuolį dainuojant ir pritariant sau gitara: "When the lights go on again all over the world." Tai buvo antrojo pasaulinio karo metu, kai visas pasaulis buvo suniūręs. To jaunuolio dainuota daina išsiplėdė: didelėje civilizuoto pasaulio dalyje vėl pradėjo šviesti žiburiai...

Nusiminęs buvau, kai grįždamas iš Romos negalėjau Lietuvos aplankyti. Ji buvo taip arti, o vienok nepasiekiamas: kelią į ją užkirtė raudonieji, kurie nenori, kad pasaulis patirtų, kokią vergiją dabar yra įsigalėjusi mūsų tėvynėje.

Ir vis dėlto aš dar turiu viltį, kad vieną gražią dieną turėsiu progos aplankyti išlaisvintą Lietuvą ir ten surasti nors dalį savųjų.

Viltis yra didžiausia žmonių jėga...

ŽMONĖS MAŽIAU VALGO

Opinion Research Corporation sako, kad 1/5 dalis žmonių, turinčių televizijos aparatus, mažiau valgo. Tai esą dėl to, kad namie būdami laiką leidžia prie televizijos aparatų. Vaikai vakarais nelaksta gatvėse, nė į teatrą neina, bet sėdi namie ir žiūri televizijos.

BUS GREITESNIS ORO TRANSPORTAS

Sprausminiai lėktuvai kursos tarp Londono ir Australijos. Ateinančiais metais komerciniai greitieji lėktuvai vežios keleivius ir prekes. Paprastais lėktuvais truksdavo 67 valandas. Sprausminiai lėktuvai kelionę atliks per 36 valandas.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų visiems draugams ir lietuviams linki

MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Avenue
Tel. PProspect 6-0099

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

LINKSMŲ KALĖDŲ VISIEMS

SEASON'S GREETINGS

STANLEY J. SACHARSKI
FUNERAL DIRECTOR

1735 Wabansia Avenue
BRUNSWICK 8-2535

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Linki Visiems Chicago's Lietuviams

NARIAI CHICAGO'S LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS

J. LIULEVIČIUS

4348 So. California Ave. Phone LAfayette 3-3572

P. J. RIDIKAS

3354 So. Halsted St. 710 West 18th Street
Telephone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 West 46th Street Phone YArds 7-0781

LACHAWICZ IR SŪNUS

Tel.: Virginia 7-6672 and 6673
2814 West 23rd Place 10756 So. Michigan Ave.

L. BUKAUSKAS

10821 So. Michigan Ave. Phone PULLMAN 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 Lituanica Avenue Phone YArds 7-4908

PETRAS P. GURSKIS

659 West 18th Street Tel.: Seeley 3-5711

ALFRED VASAITIS

1446 So. 50th Ave. Cicero, Ill. Tel: Olympic 1003

G. F. RUDMINAS

3319 So. Lituanica Ave. Tel: YArds 7-1138

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS

JOHN C. MEISZNER
FUNERAL DIRECTOR

5622-24 IRVING PARK ROAD
PENSACOLA 6-9000

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų visiems mūsų lietuviams draugams ir kostumeriams

PANEK'S BAKERY

1942 So. Cicero Ave.
Olympic 2-3598
CICERO, ILL.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS

SOUTHWESTERN
SERVICE STATION

7000 SO. WESTERN AVE.
S. W. kampas
JOE BAUKUS
GROVEHILL 6-9482

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų nuo

John's Barber Shop
4652 SO. WESTERN AVE.
YArds 7-8527

FLORIAN WALENTYN,
Proprietor

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ visiems mūsų draugams

CAPITOL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

3501 WEST 26th STREET
Chicago, Ill.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų mano brangiems draugams ir kostumeriams

Paul Dombrack's
GROCERY

3200 So. Lowe Avenue
Victory 2-6242

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ visiems mūsų draugams

FRANK H. BICEK

CIRCUIT COURT

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų visiems mūsų draugams

L. BEDNARSKI
CATERING SERVICE
Weddings, Banquets, Dinners

1631 Milwaukee Avenue
BR. 8-8128 arba MU. 5-3057

Linksmų Kalėdų mūsų lietuviams draugams

Avers Electric Co.

6545 CERMAR ROAD
GU 4-0333
Kraustomės nuo 1 d. ateinančių metų
6740 OGDEN AVENUE.

LINKSMŲ KALĖDŲ VISIEMS MŪSŲ DRAUGAMS

INTERNATIONAL DAIRY

912 SO. ASHLAND
CANAL 6-2888

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS

SHAUBERG'S Bakeries

812 Broadway
GARY, IND.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų visiems kostumeriams ir draugams

LOVICK'S FLORIST

Siunčia gėles telegrafu

3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Linkiu Visiems Lietuviams

URBA
GELININKAS

4180 Archer Ave. Phone LAfayette 3-5800

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

CHARLES UKELIS TAVERN

Degtinė, vynas, alus ir maonus patarnavimas visiems.

3436 So. Lituanica Ave. Tel. Yards 7-2413

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Linkiu Visiems Lietuviams

John F. Eudeikis

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Seniausia ir Didžiausia Laidotuvių Įstaiga

AMBULANCE
Dieną ir Naktį

Visi Tel. YARDS 7-1741-1742
4605-07 So. Hermitage Ave.

4330-34 So. California Ave.
Telefonas LAfayette 3-0727

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS

Valandos: 10 iki 8.—Trečiadieniais tik susitarus

4003 Archer Avenue Tel. Yards 7-7772
Truputį į rytus nuo California.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
Kostumeriams ir Draugams

K. ANDREJONAS

Vyrų ir moterų aprėdalu krautuvė

1735 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

JULIUS, SOFIE & SON PHILLIPS

GROCERY and MEAT MARKET

4001 S. Campbell Ave. Tel. Lafayette 3-9056

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

CHAS. URNICH (KAZYS URNIKAS)

Teisingo patarnavimo Realestatininkas

Pirk pigiau — pelsysi daugiau

2500 W. 63rd St. Tel. Prospect 6-6025

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

FRANK MICKAS

Kostumeriškas Siuvėjas

Valom ir Prosinam

4146 Archer Ave. Phone Lafayette 3-9066

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

KWAIN'S CENTRELLA STORE

MEATS and GROCERIES

2500 West 45th Street

Linksmų Žiemos Švenčių — Kalėdų ir

Laimingų Naujų Metų

visiems draugams ir kostumeriams linki

ZOLP'S MILLWORK

Sylvestras ir Marie Zolp, Sav.

3554 SO. HALSTED STREET
Tel. Yards 7-2576

Chicagos miestas...

būtų, tai jis yra paverstas gėlynu arba sodu. O čia net arti didžiojo miesto centro ir tai jų pilna. Todėl ir jaučiasi visur erdvu ir laisva. Tuščiuose sklypuose auga launės, aukščiau žmogaus ūgio žolės. Nors dilgėlių, atrodo, iš Europos dar nieks neužvežė, bet jų, kad ir švelnesnių, visgi jau atsirado.

Be to, žmonės pasakojo matę tuose žolynuose net ir gyvačių (tur būt, žalčių giminės, kokių čia miškuose seniau buvo labai daug, — jos nenuodingos). Aš savo gatvėje esu porą sykių matęs tik voveraitę. Kadangi už miesto ribų čia tuoju yra natūraliai augantieji miškai, krūmai ir raistai, tai nenuostabu, kad į laisvą miestą ir minėti gyvūnėliai laisvai atkeliauja. Gi sąslavynai ir kiti nešvarumai, apie kuriuos nekarta buvo lietuvių laikraščiuose rašyta, yra tai tik didelės laisvės išdavos. Ir Europos didmiesčiai dabar jau nėra tokie švarūs, kokie jie buvo seniau. Pavyzdžiui, kaizerių laikais Berlyne dėl numestos gatvės cigaretės nuorūkos ar degtuko tuoju prikaldavo policininkas ir išrašydavo Mk.5—sumai kvitą. Tokiu būdu minėtas miestas buvo švariausias Europoje. Paryžius, nors dėl savo lengvos stilingos statybos ir gausių bulvarų, buvo gražesnis už Berlyną, bet švara nepasizymėdavo, nes ten buvo daugiau laisvės. Apskritai tuo reikalu galima prieiti išvadą, kad ne visi žmonės drauge su laisve žengia pirmyn.

Susisiekimo srityje Chicagos miestas, galima sakyti, yra atsilikęs. Štai Maskva, kuri prieš I-jį karą buvo vadinama dideliu kaimu ("bolšaja derevnia"), ir tai išnaudodama vergus bei belaisvius pastatė — poženinį elektros geležinkelį po visu miestu, kuris savo prabangių įrengimų pralenkė net Berlyno ir Paryžiaus. Bet Chicagos miestui susisiekimo klausimas nėra skubus, kadangi jis yra ir dabar geras. Net į darbą važiuojant ar iš jo grįžtant ir tai didelio susigrūdimio nėra. Čia, žinoma, tai problemai nugalėti padėjo miestui nepaprastai išsivysčiusi automobilių gamyba ir gyventojai, kurie daugumoje automašinas sau įsigijo. Mačiau Illinois valstybės automašinos Nr. 2,276 tūkstančiai su šimtais. Tai jei koks tūkstantis numerių ir neveiktų, tai, turbūt, kiekvienam 5-am šios valstybės gyvam gyventojui teks viena mašina. Čia jau pasiekta maksimalinė riba, nuo kurios galima tik atgal eiti, bet ne pirmyn.

Lietuvių anais prieš 37 m. laikais buvo tik 7 kolonijos bei parapijos, įskaitant ir Waukeganą. Dabar bus tur būt, du kartus tiek. Iš laikraščiuose skelbiamų žinių bei recenzijų sprendžiant, kultūrinis veikimas yra judrus. Gaila tik, kad ne visiems yra galima į tuos parengimus patekti ir pasigėrėti. Ypač gailiuosi nebuves vaikų mokinių koncerte. Būčiau, kiek atmintis būtų leidusi, palyginęs su buvusių panašiu koncertu, čia suruoštu dar prieš I-jį pasaulinį karą Aušros Vartų parapijos mokyklos mokinių, kurie buvo suburti į draugiją, organizuotą chorą ir vaidintojų grupę. Dr. Rutkauskas net atskirai išleisto knygutė, "Gerų vaikų lasa", plačiai tos vaikų draugijos koncertą ir veiklą aprašė.

—Nežragės Jonas

Kaip atsiranda šiltas vanduo
Šilti vandenys po žeme atsiranda kai ugnikalnio šiluma po žeme įkaitina akmenį. Lietaus vanduo skęsta žemės gilumon, o grįžta jau šiltas. Be to, kaštas vanduo ištirpina mineralus. Tokiu būdu atsiranda šilto ir net karšto vandens versmės (šaltiniai).

ADVENTAS IR KALĖDOS

Juozas Būga

(Dzūkų žaidimai ir giesmės)

Dar šiandien Amerikoje iš kiekvieno dzūkio išgirsime daug ir įdomių dalykų apie adventą ir Kalėdas. Čia truputį ir paminėsiu. Per Kalėdas giedodavo dzūkai taip:

Oj atvažiuoja šv. Kalėdos
Oj Kalėda da Kalėdienė
Oj ir atveža baltą bielyno (sniego)
Oj Kalėda da Kalėdienė
Baltu bielyno—mergom prausyslo
Oj Kalėda da Kalėdienė
Per aukštus kalnus, per žemas klonis
Oj Kalėda da Kalėdienė
Oj atvažiuoja šv. Kalėdos
Oj Kalėda da Kalėdienė
Oj ir atveža juodo juodylo
Oj Kalėda da Kalėdienė
Juodo juodylo—bernam prausyslo
Oj Kalėda da Kalėdienė
Per aukštus kalnus, per žemas klonis
Oj Kalėda da Kalėdienė
Padainavo Marija Kilmonitūtė.
Nemunaitis.

Advento žaidimai: (jievoro tilto) variantas)

Moterys ir vyrai vaikšto kambarėje svyrnuodami į šonus ir gieda:

Grįskime mergos jievarelio tilta
Alėliuma rūtela, jievarelio tilta.
Iš ko mes grįsim, jievoro tilta
Alėliuma rūtela jievoro tilta.
Armolių šakom, berželių lapais
Alėliuma rūtela berželių lapais.

Pavaikštinėjusios, giedodamos, mergos išeina būriu į kaimą ir apgieda, prie kiemo vartų sustojusios, viso kaimo gyventojus:

Eikime mergos in Stadalnyku
Duos Stadalnykas paltį lašiniu
Stadalnikienė kapą kiaušinių
Kalėda.

Prieina prie kiekvieno gyventojų ir vis gieda tą patį, tik pavardes pakeičia.

Pasakojo ir dainavo Viktorija Žareikienė, Dusmenėlių km., Dusmenų vls.

Dodzingės apylinkėje dzūkai, advento sekmadienį vakarais, žaisdavo "Verubės" žaidimą.

Vienos vyras atsistoja vidury. Vėliau merginos ir vyrai eina

ratu aplink jį susitvėrę ir susuka jį kietai į kupetą giedodami; vėliau atsuka atgal irgi giedodami:

Verubė lizdeli vijo,
Verubė kiaušinėlius dėjo,
Verubė šileliais bėgo,
Verubė vaikelius vedė.
Vai ir užvedė ant aukšto kalno,
Vai ir užlėjo skaudus lietulis.
Vai ir papūtė šaltas vėjelis.
Užr. 1950. II. 22 (pavardė neskelbiama).

Advento vakarais Perlojos apylinkių dzūkai giedodavo tarp kitų advento giesmių ir tokią įdomią giesmę:

Lėkė lėkė sakalėlis
Da ladum ladum sakalėlis.
Ir užpuolė jį naktelė.
Da ladum ladum jį naktelė.
Nėr kur nakvoc sakalėliui.
Da ladum ladum sakalėliui.
Nakvoc nakvoc pas gegutę.
Da ladum ladum pas gegutę.
Jo gegutė neprijėmė.
Da ladum ladum neprijėmė.
Nel sparnelių neaptaisė.
Da ladum ladum neaptaisė.
Nel kojelių neapšluostė.
Da ladum ladum neapšluostė.
Lėkė lėkė sakalėlis
Da ladum ladum sakalėlis.
Per tirs marias, per keturias.
Da ladum ladum per keturias.
Ir užpuolė jį naktelė.
Da ladum ladum jį naktelė.
Nėr kur nakvoc sakalėliui.
Da ladum ladum sakalėliui.
Nakvoc nakvoc sakalėliui.
Da ladum ladum sakalėliui.
Vidur marių pas antelę.
Da ladum ladum pas antelę.
Ji antelė tai priėmė.
Da ladum ladum tai priėmė.
Ir sparnelius jam aptaisė.
Da ladum ladum jam aptaisė.
Ir kojeles jam apšluostė.
Da ladum ladum jam apšluostė.
Padainavo: Elena Pigagienė. 66 metų, kilusi iš Perlojos.

Iš keleto paminėtų dalykėlių, matome, kad pas dzūkus dar galima rasti įdomios tautosakos.

KALNAI NEAUGA, BET
MAŽEJA

Kalnai neauga, bet palaipsniui mažėja, kai lietus ir saulė juos naikina. Didieji kalnai turi storius sniego sluoksnius, kurie juos saugo nuo lietaus išplovimų. Mišku apaugusieji kalnai yra apsaugoti nuo erozijos.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

TOWN OF LAKE UTILITIES

Furniture and Appliances

1800-02 W. 47th St. Chicago, Ill.
kampas Wood St.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

CHICAGO ROLLER SKATE CO.

Gamintojai garsiųjų "Chicago"

ROLLER SKATES

4450 W. Lake St. Austin 7-0662

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
linkime visiems lietuviams

PAULINA RUSSIAN-TURKISH BATHS

Chas. Laurinavičius ir Sūnus, sav.

1657 West 45th St. Tel. Virginia 7-9493

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

ADELE'S PLACE

Adelė Gedeminas ir Duktė, sav.

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems.

3336 So. Lituanica Ave. Tel. Virginia 7-8714

Linksmų Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų

**BRUNO A.
SMARDACK**

LINKSMŲ ŽIEMOS
ŠVENČIŲ — KALĖDŲ
IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ

visiems draugams, pažįstamiems ir visiems geros valios lietuviams, kur jie bebūtų.

**KAROLIS
POŽĖLA**

KARL POJELLO

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

WESTERN AUTO SERVICE

J. BLAUZDIS, sav.

4318-20 S. Western Ave. Tel. Lafayette 3-1790

LINKSMŲ ŽIEMOS ŠVENČIŲ — KALĖDŲ
IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

visiems draugams ir kostumeriams linki

P. MARTINKAITIS (SENAS PETRAS)

CASEY & EVANS, INC.
Degtinės pardavėjas (Salesman)

Lietuviai taverninkai pirksite degtinę nuo lietuvių pardavėjų
Lietuviškai sakau: "savas pas savą".

6343 So. Ashland Ave. REpublic 7-9000

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
linkiu visiems lietuviams

DR. V. ŠIMKUS

744 West 35th Street YArds 7-3146

LINKSMŲ KALĖDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
visiems mūsų mieliems draugams

FRANK MICEK

Kandidatas į

ALDERMAN OF 15th WARD

John F. O'Toole

Democratic Ward Committeeman

